

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કાપીગણિત વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૨૫

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ : ડાંગળ તથા દેશભાષિણ

વિષય : ડાંગળ

કાગળ તથા દસ્તાવેજના નમુના.

(ચીઠીઓ તથા અરજીઓ સહિત.)

પ્રસિદ્ધ કરનાર,

માણેકલાલ કેશવલાલ.

અમદાવાદ.

ધી ચંદ્રપ્રકાશ પ્રેસ-ધીકાંટા.

સંવત ૧૯૫૯.

સત ૧૯૦૩.

કીંમત દોઢ આના.

સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આંક

- મુદ્રણ આ

ચોપડી ૨૦

૨૨૨ છે.

પ્રસ્તાવના.

નિશ્ચયોનાં ધોરણમાં કાગળ અને દસ્તાવેજ દાખલ કરવામાં આવેલા છે. તેથી માર્ગ દર્શક નાની ચોપડીનો ખોટ હોવાથી માસ્તરો અને વિદ્યાર્થીઓને કેટલીક અડચણ છે, એમ સમજી સન ૧૮૯૨ માં આ ચોપડીની પહેલી આવૃત્તિ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી હતી.

ખીન ગૃહસ્થો તરફથી પણ આ ચોપડીના નવા ઉદ્દેશવાળી ચોપડીઓ તે વખતે બહાર પડી હતી, પણ બધા માણસના વિચાર હમેશાં સરખા હોતા નથી. વિચાર સંકળના દરેકની ચોપડીમાં જુદી જુદી હતી. જેને જે વિચાર સંકળના ગમી તેણે તે જાતની ચોપડીને ઉત્તેજન આપ્યું. મારી ચોપડીની ચાર આવૃત્તિ ખપી જવાથી આ પાંચમી આવૃત્તિ બહાર પાડી છે.

માણેકલાલ કેશવલાલ,

પ્રસિદ્ધ કર્તા.

અનુક્રમણિકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.
ઊપમાઓની સમજણ.....૫	
અટકો વિષે સમજણ.....૬	
ધંધાની અટકો.....૬	
નમસ્કારની સમજણ.....૭	

ભાગ ૧ લો.

માસ્તર ઉપરની ચીઠી.....૮	
પિતાજી ઉપરની ચીઠી.....૮	
મિત્ર ઉપરની ચીઠિયો.....૯	
નાના મોટા વચ્ચે ચીઠિયો...૯	
વહેવારી કામની ચીઠિયો...૧૦	
મનોયત્ન.....૧૧	

ભાગ ૨ જો.

કાગળમાં લખવાની બાબતો...૧૨	
કાગળમાં આવતા કઠણ શબ્દોના અર્થ.....૧૩	
દીકરાનો બાપ ઉપર કાગળ...૧૦	
ઉપરના કાગળનો જવાબ (દીકરા ઉપર).....૧૪	
દીકરાનો બાપ ઉપર કાગળ ૨ જો.....૧૫	
ઉપરના કાગળનો જવાબ (દીકરા ઉપર).....૧૬	
બડીલ (કાકા, મામા, માસા, મોટાભાઈ) ઉપરનો કાગળ.૧૭	

વિષય.	પૃષ્ઠ.
ઉપરના કાગળનો જવાબ.	
(ભાણેજ, ભત્રિજો, નાનાભાઈ ની ઉપર).....૧૮	
શેઠ ઉપરનો કાગળ.....૧૮	
ઉપરના કાગળનો જવાબ (શુભા. સ્તા ઉપર).....૧૯	
મિત્ર ઉપરનો કાગળ.....૧૯	
લગ્નની કંકોત્રી.....૨૦	
જનોઈ આપવાની કંકોત્રી...૨૧	
કાળોત્રીઓ (માદી ખચરના કાગળ.).....૨૧	
દિલાસા પત્ર.....૨૨	
સ્ત્રીને પત્ર.....૨૨	
ઉપરના કાગળનો જવાબ (સ્ત્રીએ સ્વામીને લખેલો પત્ર).૨૩	
દીકરીનો મા ઉપર કાગળ...૨૩	
માનો દીકરી ઉપર કાગળ...૨૪	
બહેનનો ભાઈ ઉપર કાગળ.૨૪	
ભાઈનો બહેન ઉપર કાગળ.૨૫	
બેનપણી વચ્ચે કાગળો.....૨૬	
ધનામના મેળાવડાનું આમંત્રણ તથા પ્રોત્સાહન.....૨૭	
મનોયત્ન.....૨૭	

વિષય. પૃષ્ઠ.

ભાગ ૩ જો.

દસ્તાવેજમાં લખવા જેવી બા.	
બતો	૨૮
દસ્તાવેજમાં આવતા કહણુ શ.	
બદોના અર્થ	૩૦
વસ્ત્રામણુ પત્ર	૩૨
હંડી	૩૩
બંગાડિ (કરજાડિ) બત ..	૩૩
બંગાડિ બત બીજું	૩૫
હાંધા બત	૩૬
હાંધા બત બીજું	૩૭
સાન બત	૩૮
ગીરો બત	૩૯
ગીરો બત બીજું	૪૧
વેચાણુ બત	૪૩
વીલ	૪૪
ગંધુત	૪૭
ભાડા ચીઠી	૪૮
ફારગતી	૪૯

વિષય. પૃષ્ઠ.

તલાકનામું	૫૦
કરાર	૫૧
વેપારનો કયાસો	૫૧
મુસ્તિયાર નામું	૫૨
મનોયત્ન	૫૩

ભાગ ૪ થો.

રાજ્ય બાંધારણુ	૫૪
અરજીમાં લખવાની બાબતો ..	૫૬
નોકરી મેળવવાની અરજી ..	૫૬
નિશાળનું મકાન બાંધવાની અ.	
રજી.	૫૭
બાંધ કમતી અરજી	૫૮
ઉધરાતઢારનો રીપોર્ટ	૫૯
પોલીસ પટેલનો રીપોર્ટ	૬૦
રેલવેના કિપરીને અરજી	૬૦
પોષ્ટ ખાતાના કિપરીને	૬૧
મ્યુનિસિપાલિટીની રાત ચીઠી ..	૬૨
સરનામાં તથા મધ્યમાં	૬૩
મનોયત્ન	૬૩

કાગળ તથા દસ્તાવેજના નમુના.

ઉપમાઓની સમજણ.

* વડીલ (આપણાથી મોટા)ની.

પૂજ્યારાધ્યે=પૂજન કરવા જોગ.

સર્વે=બધી.

શુભોપમા=સારી ઉપમા.

જોગ=લાયક.

સદા=હમેશા.

શુભેચ્છક=બધું ઇચ્છનાર.

મુરખી=વડીલ, મોટા.

* બાપની.

શિરછત્ર=માથાનું ઢાંકણ.

તિર્થરૂપ=તિર્થ જેવા.

પિતાશુ=બાપ.

* આની.

માતૃશ્રી=માતા.

* પતિ (સ્વામી) ની.

શિરોમણી=માથાનો સુગટ.

સૌભાગ્ય ભૂપણુ=જેના વડે

સારું ભાગ્ય તેવા.

સાધારણની.

વિવેક=સારા માણની યુજ.

સાગર=સમુદ્ર.

ભાણશ્રી.

સજેશ્રી.

} માન અર્થે.

મિત્રને.

મિત્ર=સ્નેહી.

પ્રિયમિત્ર=વહાણો દોસ્ત.

પરમપ્રિય મિત્ર=વિશેષમનદોસ્ત.

સરકારી નોકરને.

રાજ્યમાનરાજ્યશ્રી=રાજનુંમાનછેતે.

સાહેબ મહેરબાન=દયાળુ શેઠ.

છોકરાની.

કુળદીપક=કુળમાં દીવો.

નેત્રમણી=આંખની કીકી.

ચિરંજીવી.

દીધાયુ.

} લાંબી ઉમરવાળો.

કુમારિકાની.

* આ નિશાનવાળને વડીલની ઉપમા લખાય.

સરસ્વતિરૂપ=સરસ્વાત જેવી.

સાધવાની.

અખંડ સૌભાગ્યવતી=હમેશાં સારા

ભાગ્યવાળી.

શ્રીમતી=ધનવાન, સારી બુદ્ધિવાળી.

મહાશયા=સદ્ગૃહસ્થની સ્ત્રી.

વિધવાની.

ભગવતિ=હરિનું ભજન કરનાર.

વડીલ વિધવાની.

ગંગાસ્વરૂપ=ગંગા નદી જેવી
પવિત્ર.

બેનપણીને.

પ્રિયસખી=વહાલી બહેન.

સાધારણની.

બહેન— } માન અર્થ.
બહેનશ્રી. }

બ. અટકો વિષે સમજણ.

બ્રાહ્મણને—ગોર, જાની, જોશી, ત્રવાડી, દવે, પંડ્યા, પાઠક,
પરોત (પુરોહિત), ભટ, મહેતા, રાવળ, વ્યાસ, શુક્લ, શાસ્ત્રી વગેરે.
વાણિયાને—શા. (સાહુકાર,) પારીખ, સંઘવી વગેરે.

ભાટીઆ અને લુવાણાને—ઠા. (ઠક્કર). કણબીને—પા. (પટેલ).

રજપૂતને—જાડેજા, સોલંકી, ચાવડા, વાઘેલા, ગોહલ, વગેરે.

કોળીને—કોટવાળ, બારીઆ, પગી, ખાંટ, વગેરે.

મુસલમાનને—શેખ, સૈયદ, પઠાણ, મલેક, (મોગલ, ને મીર-
જા,) વગેરે.

આંગ્રેજને—મહેરબાન. પારસીને—શેઠ. સુતારને—ઠાર. બીજી

નાતોમાં જે નાત હોય તે લખાય છે.

ધંધાની અટકો.

દાણા વેચનારને—ફડીઆ, કણીઆ.

સીધું વેચનારને—મોદી.

કરિયાણું વેચનારને—ગાંધી.

હીરા મોતી વેચનારને—ઝવેરી. દાગીના ગાંઠનારને—પટવા.
 શાક વેચનારને—કાછીઆ, કુંજડા. પાનવાળાને—તંબોળી.
 દૂધ વેચનારને—સાળળીઆ. (સુરત તરફ બાટીઆ.)
 મીઠાધ વેચનારને—કંદોઈ, સુખડીઆ.
 ધાતુનાં વાસણુ ઘડનાર તથા વેચનારને—કંસારા.
 ઇમારતી લાકડાં વેચનારને—કાટપીટીઆ.
 ધરેણાં વેચનારને તથા તેની કીંમત કરનારને—ચોકસી, સોનીવા-
 વૈદું કરનારને—વૈધ, દાકતર, હકીમ. (હિયા.
 બીજી જાતોમાં તે જે જે જાત હોય તે જાત લખાય છે.

નમસ્કારની સમજણ.

બ્રાહ્મણ બ્રાહ્મણને--દંડવત્ કે નમસ્કાર લખેછે,
 બ્રાહ્મણ બીજા હિંદુને--આશિર્વાદ લખેછે.
 બીજી જાતના હિંદુ બ્રાહ્મણને--દંડવત્ કે પ્રણામ લખેછે.
 વૈષ્ણવમાં--જેમોપાળ, જેશ્રીકૃષ્ણા કે ભગવતસ્મરણ લખેછે.
 શ્રાવક તે દુડોઆ--ગુહાર ખોલે તથા લખેછે.

પાટીદાર, રજપૂત, કણુબી, કાછીઆ, કોળી તથા બીજી જા-
 તના હિંદુમાં--રામરામ લખવાનો રીવાજ છે.

મોટાને (વડીલને)--પ્રણામ, દંડવત્ કે દંડવત્ પ્રણામ લખેછે.
 જાપને અથવા ગુરુને--સાષ્ટાંગ દંડવત્ પ્રણામ લખવાનો ધારોછે.
 નાનાને (કિતરતાને)--આશિર્વાદ કે આશિષ લખેછે.

નાના મોટા સર્વેને--ઘટારત કે યથાયોગ્ય લખાય.

હિંદુઓ—મુસલમાન, પારસી વગેરેને સલામ લખે છે તેમ
ખ્રીસ્તીઓ હિંદુઓને પણ સલામ લખે છે.

હિંદુઓમાં સરકારી નોકરો—સલામ લખવાનો ધારો છે.

હિંદુ સિવાયની બીજી જાતો (મુસલમાન, પારસી, અંગ્રેજ વ-
ગેરે) અરસપરસ સલામ લખે છે.

મુસલમાન મુસલમાનને—દુવાસલામ લખે છે.

ભાગ ૧ લો.

ચીઠિયા.* (કુંકો કાગળ). •

મુરખખી માસ્તર સાહેબ.

વિનંતિ જે--મારા પિતા આજ ઓટશેથી પડી ગયા છે તેથી
મારે ઘેર રહેવાની જરૂર પડી છે, માટે આજનો દિવસ મારી રજા પૂ-
રવા મહેરબાની કરશો. તા. ૧-૩-૯૨.

સેવક,

ભોગીલાલ કેશવલાલના પ્રણામ.

તિર્થંક પિતાજી-

આપે જે વાગે ઘેર આવવાને કહેલું, પણ મારા માસ્તર સાહેબ
તે વખત ત્રિરાશી સમજાવવાના છે, તેથી હું ઘેર આવી શકું તેમ
નથી. તા. ૫-૩-૯૨.

લી. શે,

ચિમનના પ્રણામ.

* ગામમાં ને ગામમાં અગર પાસેના ગામમાં લખાય છે.

ચિત્રને ચીઠિયા.

પ્રિયભાઈ મોજીલાલ રણછોડદાસ.

વિનંતિ જે—પરીક્ષા વખતે આપને ધનામમાં જે ચોપડીઓ મળી છે તેમાંથી હાલ જે તમારા ખપમાં ન આવતી હોય, તે આ ચોડી લાવનાર માણસને આપશો. હું થોડા દિવસમાં વાંચીને પાછી મોકલાવીશ. તા. ૧૦-૩-૯૨.

લી. સેવક,

મણીલાલ મગનલાલના પ્રણામ.

સ્નેહી મણીલાલ મગનલાલ.

તમારી ચીડી લાવનાર માણસ સાથે “ પુસ્તકમાળા ” ભાગ ૨ ને” મોકલ્યો છે, તે વાંચી રહ્યા બાદ મોકલાવી દેશો. એજ વિનંતિ તા. ૧૦-૩-૯૨.

લી. સેવક,

મોજીલાલ રણછોડદાસના ધટારત.

નાના મોટા વચ્ચે ચીઠિયા.

ભાઈ ચુનીલાલ ગોવરધનદાસ.

વિશેષ તમે ઘોળકે ક્યારે જવાના છો, તે લખશો. મારે તમારી સાથે ફટલોક સામાન મોકલવાનો છે. એજ તા. ૨૦-૪-૯૨.

લી.

મહાશંકર મુળજીના આશીર્વાદ.

મુરખી મહાશંકરભાઈ.

મારે ઘીળકે જવાનો વિચાર હતો તે હાલમાં બંધ રહ્યો છે. જવાનું હશે ત્યારે બે દિવસ અગાઉ હું આપને ખબર આપીશ જે મોકલવાનું હોય તે મોકલશે હું પહોંચાડીશ. એજ વિનિતિ.
 ધ. ૨૦-૪-૯૨.

લી. શે.

ચુનીલાલ ગોવરધનદાસના પ્રણામ.

વહેવારી કામની ચીઠિયો.

શા. મનસુખલાલ પરભુદાસ.

લખવાનું કે—આ ચીઠી લાવનાર અમારા ગુમાસ્તા લલ્લુભાઈ ગોપાળને ૩ ૫૦) અંકે રૂપિયા પચાશ અમારે નામે લખીને આપજો. એજ. સંવત ૧૯૪૮ ના ચૈત્ર વદી ૭.

લી.

પરી. જમનાદાસ ભગવાનદાસ.

પરી. જમનાદાસ ભગવાનદાસ.

જત લખવાનું કે—તમારી ચીઠી લાવનાર ગોર. લલ્લુ ગોપાળને ૩ ૫૦) અંકે પચાશ આપ્યા છે. તે અમારે ખાતે જમા કરજો. એજ, સંવત ૧૯૪૮ ના ચૈત્ર વદી ૭.

લી.

શા. મનસુખલાલ પરભુદાસ.

ધાંચી ગોવિંદ પરબુદાસ.

આ ચીઠી લાવનાર અમારા ચાકર વલ્લભને ધોળા તલનું તેલ
અધમણુ જોખી આપજો. તેના પૈસા અમારે નામે લખજો. સંવત
૧૯૪૮ ના ચૈત્ર વદી ૯.

લી.

મગનલાલ શ્રીજીભુખણદાસ.

મેઘી દમોદર હરજીવનદાસ.

આ ચીઠી લાવનારને અમારે નામે નીચે મુજબ સીધું આપજો.

દાળ શેર. ૩

ચોખા શેર. ૪

કણેક (ઘઉંનોલોટ) શેર. ૮

ધી શેર. ૩

ગોળ શેર. ૨૥

તેલ શેર. ૧૧

મીઠું શેર. ૦૧

હળદર શેર. ૦૧

મરચાં શેર. ૦૧

આમલી શેર. ૦૧

કુલ તેવીશ શેર આપજો. સંવત ૧૯૪૮ ના ચૈત્ર વદી ૧૨.

સહી. મગનલાલ શંભુલાલ દા. પોતાના.

મનોયત્ન ૧ બું.

૧. નાનાભાઈને આંક ભણી ગયાની ચીઠી, તેના માસ્તર ઉપર
લખી આપો?

૨. પિતાજી સાથે વરઘો જવું છે માટે, રજા પૂરવાને માસ્તર
ઉપર ચીઠી લખો?

૩. ગાંધીને ત્યાંથી રૂ. ૧) ની ખાંડ અને રૂ. ૦૧ ની સોપારી નામે લખી મંગાવવાને ચીઠ્ઠી લખો ?

૪. તમારા ઘણા વહાલા મિત્રને તમારી જન્મગાંઠની ખુશાકીમાં ભાગ લેવા ચીઠ્ઠી લખી તેડાવો ?

૫. મામાને ત્યાં કાલે જમવા ગયા ત્યારે અખોડીકું ભૂતી ગયા હો, તે મંગાવવાને ચીઠ્ઠી લખો ?

ભાગ ૨ જો. (કાગળો.)

કાગળમાં અવશ્ય લખવાની બાબતો.

૧--સારા અક્ષરથી શબ્દે શબ્દ છુટા પાડી સફાઈપંથ કાગળ લખવો.

૨--કાગળ જે ગામ લખવો હોય તે ગામનું નામ લખવું.

૩--કાગળ જેના ઉપર લખવો હોય તેની બિપમા અને અટક લખવી.

૪--કાગળ જેના ઉપર લખવો હોય તેનું નામ લખવું.

૫--જે ગામથી કાગળ લખવો હોય તે ગામનું નામ લખવું.

૬--લખનારની યોગ્યતા, અટક ને નામ લખવું.

૭--લખનારે પોતાના તરફથી સલામ વગેરે લખવું.

૮--લખનારે પોતાની તરફની સુખાકારી લખવી.

૯--કાગળમાં લખવાની હકીકત ટુંકાણુમાં લખવી, નકામું લખાણુ કરવું નહિ.

૧૦--કાગળ ક્યારે લખ્યો તે, સંવત, માસ, પક્ષ, તિથિ, વાર, લખવાં.

કાગળમાં આવતા કઠણ શબ્દો.

સ્વસ્તિ—કલ્યાણ.	જત—જે.
શ્રી—શોભાયમાન.	અત્રે—અહીં
બંદર—જ્યાં વહાણનો માત્ર	કૃપાથી—દયાથી
આવે છે તે ગામ.	કુશળ—સુખી
મહા—મોટું.	આપની—તમારી
શુભ—સારું.	કુશળતા—સુખીપણું
સ્થાન—કેકાણું.	પરમ—વૃણા
લી. લખોતંગ, લખનાર.	આનંદ—ખુશી
આશાંકિત—હુકમ પાળનાર.	નિરંતર—હમેશાં
સેવક—દાસ, ચાકરીમાં તત્પર.	પત્રદારા—કાગળમાર્ગે.
વિ.—વિદ્યમાન, જીવતું.	સંભાળ—ખરદાશ
આશિષ } સારું ઇચ્છતું.	સમાચાર—ખબર
આશિર્વાદ }	ચિંતા—શિકર
સાષ્ટાંગ—આઠ અંગ સાથે	સંભાળી—યાદ કરી
દંડવત્—સાકડીનો પેડે વળીને	સંતોષ—નીરાંત
પ્રણામ—પગે લાગવું	ડાક—ટપાલ
જોગોપાળ—જોપાળ (પરમેશ્વર)	રવાને કરવું—વિદાય કરવું
ની જે.	રોલુક—સારો દેખાવ
સેવામાં—ચાકરીમાં	શ્રીમંત—પૈસાદાર
અંગીકાર કરવું—કબુલ રાખવું	ભાંડુ—ભાઇ જેન વગેરે
વિશેષ—વધારામાં, બીજું	કંકોત્રી—લગ્ન સંબંધી કાગળ
વિનતિ—અરજ	નિરધાર્યાં—નક્કી કર્યાં

સાથ સર્વે—કુટુંબ મિત્ર બધાં
પધારને—આવળે
મંડપ—માંડવો
દીસશે—દેખાશે

કાળોત્રી—માઠી (મોતની) ખપર
દેવસોક—સ્વર્ગસોક
મુઝા—મરજી
સહેવું—ખમવું.

દીકરાનો બાપ ઉપર કાગળ (ઘેરથી).

સ્વસ્તિ શ્રી મહાશુભસ્થાને પૂજ્યારાધ્યે સર્વે શુભોપમા જ્ઞેગ
સદાશુભેચ્છક મુરખી શિરછત્ર તિર્થરૂપ પિતાશ્રી એતાનશ્રી
થી લી. આગ્રાંકિત સેવક પ્રી. ના સાદાંગ
દંડવત્ પ્રણામ સેવામાં અંગીકાર કરશે. અત્રે મુશ્વરકૃપાથી સર્વ ક
શગ છે. આપની કુશળતાનો પત્ર હાલમાં આવ્યો નથી તેથી લખ-
વાની કૃપા કરશે.

દાણાની મોસમ આવી છે માટે ખર્ચાને સારૂ રૂપિયા કોને
ત્યાંથી ઉપાડીએ તે લખશે.

મારી માતૃશ્રી તથા અમે સર્વ બાંકું ખુશીમાં છીએ. ઘર
તરફની કશી ફિકર રાખશે નહિ, એજ વિનતિ. સંવત ૧૯ ના
(માસ, પક્ષ, તિથિ ને વાર લખવા.)

બાપનો દીકરા ઉપર (ઉપરના કાગળનો જવાબ.)

સ્વસ્તિશ્રી મહાશુભસ્થાને ચિરંજીવી બાપ
વિ. એતાનશ્રી થી લી. શુભેચ્છક ના
આશિર્વાદ વાંચવા. જત અત્રે હું ખુશી આનંદમાં છું. તમારી
સુખાકારીનો કાગળ (માસ, પક્ષ, તિથિ ને વારનો) લખેલો આવ્યો,
તે વાંચી આનંદ પામ્યો છું. એજ રીતે કાગળ લખતા રહેવું.

ખર્ચાને માટે તમારા કાકા મગનલાલ પાસેથી રૂ. ૨૫ લેવા.

અહીંઆં માઈ કામ પંદરેક દિવસનું ગાકી છે તે થઈ રહેથી હું
આવીશ, ત્યારે તેમને આપીશ. આ કાગળ તેમને વંચાવ્યો.

ધરનાં નાનાં મોટાં સર્વેને મારા આશિર્વાદ છે. ચી. ખેન ડાહીને
મારીવતી રમાડખે, એને રણવતા નહિ. આપણાં પાડોશીમાંથી જેને
સંભારતાં હોય, તેમને મારા ઘટારત કહેવા. એજ સંવત ૧૯૫૧
(માસ, પક્ષ, તિથિ વાર લખવાં.)

દીકરાનો બાપ ઉપર મુઘરેલી રીતે ગામથી લખેલો.

લંડન (તારીખ, માસ, સન ને વાર.)

શિરછત્ર તિર્થંક પિતા શ્રી.

આપના આશિર્વાદે ને મધ્વરકૃપાવડે હું ક્ષેમકુશળ અહીં પહોંચ્યો
છું, તેમ આપ પણ કુશળ હશે. પિતાજી ! ઈંગ્લાંડ ઉપડતી વખતે મેં
જે ખ્યાલ આ દેશ વિષે કર્યો હતો તેથી મેં ઘણું વિશેષ જોયું છે.

પારીસનું વર્ણન-આહા !! હું તેનાં શું વખાણ કરું ! આવી
ખુબસુરત નગરી આખી દુનિયામાં નથી. તે જોઈ મારી નજરતો
છકજ થઈ ગઈ ! જેતાં જેતાંમાં સંશય પેદા થાય કે આ ખરો દે-
ખાવ છે કે ખોટો ? હું ઊંઘું ? કે જાગું ? આ નગરી માણસની
છે કે દેવતાની ? આમ મનમાં ફેટલીકવાર થયાં કર્યું. રસ્તામાં કેવા
કેવા પુંવારા અને સ્થંભો ! ઠેકાણે ઠેકાણે કેવાં કેવાં ઝાડ અને બાગ !
કેવાં કાંચીખાનાં ! એક જોઈએ કે બીજું જૂલો જમ્યે. આ જોઈએ
કે તે જોઈએ. ઘરોની રોતક, દુકાનોની બહાર અને રસ્તાની ખુબ-
સુરતી જોઈ જીવ ખુશ ખુશ થઈ જાય. દીવાળીના તહેવારમાં સતતની
વેળાએ જેવા આનંદથી આપણે ફરવા નીકળીએ છીએ તેથી વધારે
આનંદથી અહીંઆંના લોકો નિત્ય ફરવા નીકળે છે. આપણી મુખા-

ધની દીવાળીતો અહીંની રોજની દીવાળીના વડાવમાં જાય.

લંડન શહેર—મોટું ને ગંભીર છે, તેમાં ૪૫ લાખ માણસની વસતી છે. હિંદુઓને ધર્મ જળવતાં કશી હરકત આવતી નથી. અનાજ, શાક, દૂધ વગેરે જોઈતી ચીજો મળી શકે છે મેં “ક્યામડન ટૅન” માં ઘર બાડે રાખેલું છે. બાપુ દરમાસે ૧૦ પૌંડ ખેડું છે. મકાન શણગાર અને સામાન મુલ્યાં છે. હું પારીસ્ટરની કાલેજમાં દાખલ થયો છું. કાલેજનો વડો, પરદેશી પ્રત્યે બહુ પ્રીતિ રાખે છે. મને અહીં કોઈ જાતની હરકત નથી. હાવાપાણી પણ થોડા સહવાસે માફક આવે એવાં છે.

આપ મુખ્યાકારીનો પત્ર લખશો, આનંદી ખેનને મારી આશિષ કહેશો. મારી માતૃત્રીને દંડવત ઝેજ તા. સદર.

લી. આજ્ઞાંકિત છોડું

ના સાષ્ટાંગ દંડવત પ્રણામ.

ખાપનો દીકરા ઉપર કાગળ ઉપરના પત્રનો જવાબ.

સ્વસ્તિ શ્રી મહાશુભસ્થાને કુળદીપક નેત્રમણી ચિરંજીવી
એતાનશ્રી લી. શુભેચ્છક ના આશિર્વાદ

વાંચવા, જત અત્રે સર્વે ખુશી આનંદમાં છીએ. તમારી કુશળતાનો પત્ર (તારીખ, માસ, સનનો) લખેલો આવ્યો તે વાંચી સર્વને આનંદ થયો છે. એ રીતે હમેશાં પત્ર લખતા રહેજો.

પારીસ આખી દુનિયામાં સારામાં સારું શહેર છે, તેનો અનુભવ જાતે જોયા વગર થતો નથી. પારીસ જોવાથી તમને જે આનંદ થયો તે થવોજ જોઈએ. તેમ લંડન વિષે પણ થયો હશે. દુનિયામાં જોવાનું ઘણું છે, પણ તે બધું જોવાને માટે નથી; પણ તેમાંથી શીખવાને માટે છે.

પરદેશીપર, હુમ્મ્યા લક્ષ્મી વહેલા ફાવે છે; માટે લંડન જેવા મોટા શહેરમાં વધારે સાવચેત રહેવાની જરૂર છે. સોગત કરવી તે પણ કાલેજના હુશિયાર ને આગરદાર છોકરાની કરવી.

આપણા દેશની સ્થિતિ કેવી માઠી છે, તે પારીસ ને લંડન જેવાથી તમારા મનમાં દેશી હશે. ધણા દેશીઓ ત્યાં જાય, તો દેશની સ્થિતિ ફરે; માટે તમારે દેશીઓમાં દ્રષ્ટાંતરૂપે થવાનું છે.

ઘરમાં આનંદીબેનને તથા તમારી માતૃશ્રીને તમારા વગર ખીલકુલ ગમતું નથી. (સંવત માસ, પક્ષ, તિથિ ને વાર લખવાં).

વડીલ ઉપરનો કાગળ

(કાકા, મામા, માસા, મોઠા બાઈ વગેરે ઉપર.)

સ્વસ્તિશ્રી મહાશુભસ્થાને પૂજ્યારાધે સર્વે શુભોપમા જોમ

સદા શુભેચ્છક મુરખી શા. એતાનશ્રી થી લી.

આજ્ઞાકિત સેવક શા. ના xદંડવત્ પ્રણામ સેવામાં અં-

ગીકાર કરશો. જત અત્રે આપની કૃપાથી કુશળ છે. તમારી કુશળ-

તાનો પત્ર (માસ, પક્ષ, તિથિ, વારનો) લખેલો આવ્યો તે વાંચી ધણો

ખુશી થયો છું. વળી એજ પ્રમાણે પત્ર લખવાની કૃપા કરતા રહેશો.

આપણી નાતમાં તડતું સમાધાન થયું નથી ને હાલમાં થાય

એમ લાગતું નથી, તે જાણ્યો+ વગેરે. ચી. માણેકલાલ તથા ચમન

અને ચંચી તથા તેની બા સર્વે ખુશીમાં છે. તેમણે સર્વે ના-

x મથાળામાં ઘણાં નામ લખ્યાં હોય તો “વધાયોઅ” લખવું.

+ ઘણી બાબતો લખવાની હોય તો દરેક બાબત જુદાં જુદાં

પેટાં પાડીને લખવી

નોં મોઢની ખખર પૂજાવી છે. મજસરખું કામ લખશો. એજ વિ-
નતિ. સંવત ૧૯૪૮ ના (માસ, પક્ષ, તિથિ, વાર લખવાં).

ઉપરના કાગળનો જવાબ (ઊતરતા ઉપર.)

(ભાણેજ, ભત્રિજે, નાનોભાઈ વગેરે.)

સ્વસ્તિશ્રી મહાશુભસ્થાને સર્વે શુભોપમા લાયક શા.

એતાનશ્રી થી લી. શુભેચ્છક શા. ના આ

શીર્વાદ વાંચજો. જત અત્રે સર્વ કુશળ છે. તમારી કુશળતાનો કાગ-
ળ (માસ, પક્ષ, તિથિ વારનો લખેલો) આવ્યો. તે વાંચી આનંદ
થયો. વળી એજ રીતે કામળ લખતા રહેજો જેથી સંતોષ જીવજો.

ધમ્મરકૃપાથી તથા ધરડાંના પ્રુણ્ય પ્રતાપે મધ કાલે ચી.

ભાઈ છોટાલાલનું સમપણુ ગામ ના શા. નરોત્તમ નાગર-
કાસની દીકરી રૂક્મણી સાથે થયું છે તે જાણજો.

ચી. ભાણેકલાલ, ચમન અને ચંચી તથા વડુ સદાને અમારા
આશિર્વદ કહેવા, ધરમાં સર્વ તમને સંભારેછે માટે ભાઈ છોટાલાલનું
લગ્ન આવતા ચૈત્ર માસમાં લેવાનું છે તે પ્રસંગે સર્વેને તેડતા આવજો. કામ-
કાજ લખજો, એજ સંવત ૧૯૪૮ (માસ, પક્ષ, તિથિ ને વાર લખવાં),

શેઠ ઉપરનો કાગળ.

સ્વસ્તિ શ્રી મહાશુભસ્થાને, સર્વે શુભોપમા જોગ,

શુભેચ્છક મુરખ્ખી શેઠ શ્રી પંચ શેઠ એતાનશ્રી બંદરથી

લી. શા ના જોગોપાળ વાંચજો. જત આપની કૃપા-

થી હું ખુશીમાં છું. તમારી સુખાકારીનો કાગળ (માસ, પક્ષ, તિથિ
વારનો) લખેલો આવ્યો તે વાંચી વાકેફ થયોહું.

ધારા સભામાં કાપડ ઉપરની જઠાતનું બીજ આવવાથી કાપડનું બજાર તેજ થતા પહેલાં મેં ૩ ૨૦૦૦)નું કાપડ ખરીદ કર્યું છે માટે હુંડી મોકલાવી દેશો.

મારા ધરનો કાગળ આ સાથે બીડ્યો છે, તે મારે ઘેર પહોંચ્યવશે. એજ વિનતિ. સંવત ૧૯ (માસ, પક્ષ, તિથિ વાર લખવા.)

ઉપરના કાગળનો જવાબ. (ગુમાસ્તાને)

સ્વસ્તિશ્રી બંદરે મહાશુભરથાને વિવેક સાગર શ્ર.

એતાનશ્રી લી. શા. ના જે

ઝાપાળ વાંચજો. જંત અત્રે કુશળછે. તમારી ખુશાલીનો પત્ર (માસ, પક્ષ, તિથિ ને વારનો) લખેલો આવ્યો, તે વાંચી ખુશી થયો છું.

તમે અગમચેતી વાપરી ૩ ૨૦૦૦) નો માસ ખરીદ કર્યો એ બહુ સાફ કર્યું. આજરોજ પરી. જોખતા સાંકળા ઉપરની ૩ ૨૦૦૦) ની હુંડી બીડીછે. તે શિકરાએ નાણાં લઈ જુવાબ લખજો.

તમારા ધરનો કાગળ પહોંચ્યોડ્યો છે. એજ સંવત ૧૯ (માસ પક્ષ, તિથિ, વાર લખવાં.)

મિત્ર ઉપર કાગળ. (સુધરેલો રીતમાં.)

મુલાવ તા. ૧૭-૧૦-૯૧ સનિવાર.

પરમપ્રિય મિત્ર તથા શૌભાગ્યવંતાં બાબી.

અને નેત્રમણી (છોકરાનાં નામ.)

મુ. અમદાવાદ.

જત અત્રે પરમદયાળુ પરમાત્માની સહાયતાથી અને લખ સ.

રખા મિત્રની આશિષથી સુખશાતામાં છું. લભારી કુશળતાનો પત્ર
ધણા દિવસથી નથી માટે લખ્યો.

ભાઈજી ગઈ કાલે રાત્રે ત્રણ વાગતાને સુમારે તમારી બા-
બીને પુત્ર પ્રસવ્યો છે, એ આનંદદાયક વાતથી વાકેફ થશો.

આજરોજ તમારા ઉપર રૂ ૨૫) નો મનીઓર્ડર મોકલાવ્યો
છે, તેની વ્યવસ્થા નીચે મુજબ કરજો.

રૂ ૨૦) વીશ રૂપિયા. રા. સા. મહીપતરામના ડંડમાં તમારી
મારફત મે અગાઉ બંરાવ્યા હતા તે મુરબ્બી. ખુશાલદાસભાઈને ત્યાં
બરી દેશો.

રૂ ૫) નો મુગટો ૧) જે અગર પોણી જે ગંજી, મરજી ગાફક
સેઈ; કોઈ આવતા જતા માણસની જોડે મોકલાવશો. માલ ધણોજ
સારો લેશો. હિસાબ બીડશો. પ્રાતિમાં વધારો કરશો.

હી. મળવાને આતુર સેવક.

ના પ્રણામ.

લગ્નની કંડેત્રી.

સ્વર્સ્તિ શ્રી

લાયક શા.

હી શા.

મહાશુભસ્થાને, પૂજ્યારાધે સર્વે શુભોપમા
તથા (બીજા નામ) એતાનશ્રી થી
ના જોગોપાળ વાંચજો. બીજું લખવા કારણ
એ છે જે અમારા ભાઈનું શુભ લગ્ન (માસ, પક્ષ, તિથિ, વારતું)
નિર્ધાર્યું છે, તે ઉપર સાથ સર્વેને તેડી વહેલા પધારજો. તમે આ-
વેથી મંડપની શોભા રૂડી દેખાશે. એજ વિનંતિ. સંવત ૧૯ ના
(માસ, પક્ષ, તિથિ, વાર લખવાં.)

જનોઈ આપવાની કંડોત્રી.

મહેરખાન.

વિશેષ વિનંતિ કે—ચી.

ને જનોઈ આપવાનું શુભ મુદ્દત મહા સુદ ૧૩ તા. ૩૦-૧-૯૩ ને સોમવારે સવારમાં નવ વાગતાં નિર્ધાર્યું છે. તે પ્રસંગે આપ સહ કુટુંબ મિત્રમંડળ સહીત પધારી સેવકના આનંદમાં હાજર થશો. મહા સુદ ૧.

અમદાવાદ મોકલે.

જનોઈમામ

}

બી. સેવક

ના પ્રણામ.

મરણુ ખાખતના કાગળો. (કાળોત્રી.)

વૃદ્ધની.

ગામ

મધે પા.

તથા પા.

વગેરે.

જોગ ગામ કણુભેથી લી. પા.

ના રામ રામ વાંચજો. જત

સખવા કારણુ એ છે જે અમારા કાકા પા.

સંવત ૧૯

(માસ, પક્ષ, તિથિ ને વાર) દેવલોક પામ્યા છે તે જાણજો. તેમનું

અર્ચ મહા વદી ૩ ને વાર શનેડિનું છે, તે ઉપર પધારજો. સંવત

૧૯ (માસ, પક્ષ, તિથિ વાર) (પાકીટ ઉપર લૂગડાં ઉતારી વાંચવો

એમ સખવું.)

જીવાનની.

ગામ

મધે પા.

તથા પા.

જોમ

ગામ કણુભેથી લી. પા.

ના રામ રામ વાંચજો જત

સખવા કારણુ એ છે જે અમારા ભાઈ

સંવત ૧૯ (માસ,

પક્ષ, તિથિ વાર) દેવલોક પામ્યા છે, તે પશું માફ થયું છે; પણ

શ્રી સમજીને ગમ્યું તે ખરું. એમાં આપણો કંઈ ઉપાય નથી. એજ

સંવત ૧૯૪૮ ના ચૈત્ર સુદી ૫.

હિસાબા પત્ર.

અમદાવાદ. તા. માસ. સન. વાર.

ચ. રા.

મુ. ખેડા.

તમારા પિતાજીના સ્વર્ગવાસ થવાના સમાચારથી અમારા કુટુંબમાં ઘણી દિવંગીરી વ્યાપી રહી છે. તે એવા મમતાળુ હતા કે તમને તો શું ? પણ તેમના સહવાસમાં જે જે માણસો આવ્યા હશે તે સર્વને, આ માહા સમાચારથી દિવંગીરી થયા વગર રહેવાની નથી.

સર્વને હદ હોય છે, તેમ માણસના જીવનની પણ હદ હોય છે. જન્મ્યું તે જવાનું એ સત્ય વાત છે. તમારા પિતાજી તો અવસ્થાએ પહોંચ્યા પછી ગયા છે. તેમની ખોટ કોઈથી પુરી પડે એમ નથી. ઇશ્વર ઇચ્છાજ ન્યારે એવી છે તો તે પરમ કૃપાળુ પ્રભુ પાસે માગીએ છીએ કે તેમના અમર આત્માને અક્ષય સુખ અ.પે.

હી.

ના ધરારત.

સૌને પત્ર.

સ્વર્ણિતશ્રી માહાશુભસ્થાને અખંડ સૌભાગ્યવતી
જોતાનશ્રી થી હી. શુભેચ્છક ના આશિર્વાદ વાંચવા.
અત્રે હું ખુશી આનંદમાં છું અને તમે પણ હશે.

હે સુંદરી ! આ દુનિયામાં જન્મ ધરીને જેણે જ્ઞાન સંપાદન નથી કર્યું, તે જીવતાં મૂચાં છે. જ્ઞાને કરીને આપણાં શાં કર્તવ્ય છે તે બરાબર સમજાય છે, માટે તમે અભ્યાસ વધાર્યાં કરજો, પત્ર લખતાં રહેશો. સંવત ૧૯ (માસ, પક્ષ, વાર, લખવાં)

શ્રીએ સ્વામીને લખવાનો પત્ર.

સ્વસ્તિશ્રી મહાશુભસ્થાને પુન્યારાધે શીરોમણી સ્વામી-
નાથ. જોગશ્રી લી. આજ્ઞાંકિત ના દંડવત
પ્રણામ અંગીકાર કરશે. પરમ કૃપાળુ પ્રભુની તથા આપની દયાથી
હું સુખમાં છું. આપની સુખાકારીનો મંગળ પત્ર અપાડ વદ ૮ ને
મને મળ્યો, તેથી આનંદ પામી છું, આશ્ચર્યમાં કે એજ પ્ર-
માણે સંભાળ લેશે.

અત્રે મને સર્વ પ્રકારે સુખ છે. આપે કરેલી સચના બરાબર
છે. તે પ્રમાણે હું અભ્યાસ આગળ મક્કાવું છું, અત્રે નાનાં મોટાં
સર્વે આપને સંભારે છે, માટે કુરસદે પંચારશે. સંવત ૧૯
(માસ, પક્ષ, તિથી, વાર લખવાં.)

દીકરીનો મા ઉપર કાગળ.

સ્વસ્તિશ્રી મહાશુભસ્થાને પુન્યારાધે અનેક સરવે શુ-
ભોપમા લાયક ગંગા સ્વરૂપ માતાજી એતાન શ્રી
થી લી. તમારી પુત્રી બેન ના દંડવત પ્રણામ માન્ય કરશે.
તમારા પ્રતાપથી હું તથા ધરનાં સર્વે માણસો સુખમાં છીએ. આપનો
સુખાકારીનો પત્ર નથી માટે મન ધણુંજ ઉદાસ રહે છે.

માજી, મેં આગળથી જરા અળગી ન કરતાં હતાં તે પુત્રીને
છેક વિસારી દેવી શું તમને ઘટે છે? આશા છે કે આ કાગળ વાંચી
તુરત કાગળ લખશો.

મી. ભોગીલાલ ને અમન સારા છે, બેન ડાહી માંદીને માં-
દી રહે છે.

ધરમાંથી મારા સ્વામીએ, તથા નાનાં મોટાં સર્વેએ અખર પુછાવી છે; કાગળ લખશો. સંવત ૧૯૫ (માસ, પક્ષ, તિથિ, વાર, લખવાં.)

માનો હીકરી ઉપર કાગળ.

વાઘશીતોર તા. ૨-૮-૯૫.

બેન મહાકોર.

અમદાવાદ.

તમારો તા. ૨૮-૭-૯૫ નો કાર્ડ મળ્યો છે. વળી તેજ પ્રમાણે સુખાકારીનો કાગળ લખતાં રહેવું.

પ્રીય પુત્રી તમે પરદેશમાં અભ્યાસ કરવા ગયાં છો, ત્યાં આપણું કોઈ નહિ માટે તમારાં મનમ સાહેબની સલાહ પ્રમાણે ચાલવું. આપણા દેશની રીતભાતથી તે અનુસર્યાં હોય તે બાબતમાં હિંદુ શિક્ષકોની સલાહ લેવી. જ્યાં શિક્ષણની સાથે સદ્ગુણો સીખવાનું એ ખરું ઠેકાણું છે.

હી. તમારી માતા,

જયાગવરીના આશિર્વાદ વાંચવા.

લાલનો બહેન ઉપર કાગળ.

અમદાવાદ. તા. ૩૧-૭-૯૨.

સૌભાગ્યવંતી બહેન મળી કેશવલાલ.

નડિયાદ.

હાલમાં તમારો કાગળ નથી માટે લખશો. અત્રે સર્વે સુખ થાતામાં છે.

તમે ત્રણ વરસ થયાં આવ્યાં નથી, તેથી તમારી બાબી ઝં-
ખે છે, માટે એક વાર આવી જાઓ તો સાફ. તમે જ્યારે આવવા-
નાં હો ત્યારે અમને લખશો. કે માડી ઉપર લેવા આવીએ.

છોકરાંની સંભાળ રાખશો. મારા બનેલીને કહેશો કે તેઓ કા-
ગળ લખે. તમારી સાસુને મારા ઘટરાત કહેશો.

લી. ભાઈ

ચુનીલાલ કેશવલાલના આશિર્વાદ.

(બહેનનો ભાઈ ઉપર કામળ.)

કપડવણુજ તા. ૨૫-૭-૯૫

મોટાભાઈ નારણલાલ જેલભાઈ.

અમદાવાદ.

તમારો કાગળ તા. ૨૦ મીનો લખેલો આવ્યો તે વાંચી આનંદ
થયો છે, વળી એજ રીતે લખતા રહેશો.

અત્રે સર્વે ખુશીમાં છે. મારી સાસુજી જેઠ વદ ૮ ને દિવસે
જન્મદિવસે ગયાં છે, તેથી મારાથી આવી શકાય એમ નથી. માટે ઘે-
રથી બીજા કોઈને તેડાવશો.

મારાં બાબી પ્રસન્નને મારા આશિર્વાદ કહેશો. ચી. ડાહ્યાભાઈ
મણીલાલ, મોહનલાલ ને ચંચીની ખગર લખશો. નાનુને રમાડશો.

લી. બહેન.

મહાકોરના યથાયોગ્ય.

બેનપણી ઉપરનો કાગળ.

સ્વસ્તિ શ્રી મહાસુખસ્થાને સર્વે શુભોપમા ન્નેગ અખંડ
સૌભાગ્યવંતી બેન એવાન શ્રી થી
લી. વિયોગી બેન ના પ્રણામ વાંચશો. અંત્રે સર્વે કુશળ
છે અને તમારી કુશળતાનો પત્ર લખશો.

સખી ! નાનપણમાં બેગાં રમતાં જમતાં હતાં, તે આજે
એવાં તો જુદાં પડી ગયાં છીએ કે મળવું દુર્લભ થઈ પડ્યું છે.
બેન પ્રિયતમ અભ્યાસને માટે મુંઝાઈમાં રહે છે, પણ મારાં સા-
સુજી સારાં છે તેથી કશું જણાવું નથી. હેત ભાવ છે તેવોને તે
વો રાખશે. કાગળ લખતાં રહેજો. એજ વિનંતિ. સંવત ૧૯
(માસ, પક્ષ, તિથિ ને વાર લખ્યાં.)

બેનપણી ઉપર કાગળ ૨ જો. (ઉપરનો જવાબ.)

વહાલી બેન.

મુ.

તમારો (માસ, પક્ષ, તિથિ ને વારનો) લખેલો કાગળ મને મ-
ળ્યો છે. વાંચવાથી આનંદ થયો છે. એજ પ્રમાણે હમેશાં પત્ર લખી
ઉપકારી કરશો.

પ્રિયતમ અભ્યાસ માટે મુંઝાઈમાં રહે છે તે લમને હાલ દુઃખ
છે ખરું, પણ ખરેખર જેતાં તે દુઃખ આગળ ઉપર સુખરૂપ થશે.

સાસરિયામાં દટાંત રૂપે થઈ, વિદ્યાની ખરી ખુશીની લોકને
ખુજ કરાવવી; એ આપણી વિદ્યાનું સાર્થક છે. ઉભય કુલની શોભા,
આપણી રહેણી કરણીમાં રહેલી છે તે તમે સારી પેઢે સમજો છો.
આવતા ચૈત્ર માસમાં મારા મગનભાઈનું લગ્ન લેવાનું છે, તે ઉપર હું

પીયર જવાની છું. તમારાથી બને તો આવજો કે મેળાપ થાય.
હૈતભાવ રાખો છો તેથી વિશેષ રાખજો. એજ. (તા. ગાસ ને સન)
હી. તમારા વિયોગે દુઃખી
ના પ્રણામ.

ધનામના મેળાવડાનું આમંત્રણ.

મહેરબાન સાહેબ.

ઉત્તર પ્રાંતના મે. કમીશનર સાહેબ ખલાહુરના હાથથી તા.
ને રોજ સાંજના વાગે નિશાળના મકાનમાં ધનામ વહે-
ચાવાનાં છે તે પ્રસંગે પધારવા તસ્દી લેશો. તા. ૧૭-૨-૯૭

હી. સેવક.

ગિરધરલાલ ગોવરધનદાસ
ના પ્રણામ.

પ્રોગ્રામ.

(૧) બલે પધાર્યાનું ગીત.	(૪) સંભાષણ.
(૨) નિશાળનો વૃત્તાંત. (રિપોર્ટ)	(૫) રાજ્યગીત.
(૩) કોન્ડર્ગાર્ટન, કસરત, ગીત.	

મનોપાતન. ૨ જી.

૧ અમદાવાદમાં અબ્યાસ માટે રહેલો છોકરો, પોતાના બાપને
લખી જણાવે કે આ સાલ પાસ થર્ડ વર્ગ ચઢ્યો છું. નવી ચોપડીઓ
લેવી છે, માટે રૂ ૨૫) મોકલાવો. તેનો કાગળ કેમ લખશો ?

૨ તમારાં માતૃ પિતા બન્નાઓ ગયાં છે, તેમના મંગાવવાથી
રૂ ૫૦) નો મનીઓર્ડર કર્યો. તેની તેમને કાશી મુદ્રમાં ખચર આપો.

૩ તમારી નાની બેનનું લગ્ન વૈશાખ શુદ્ધ ૩ ને બુધવારનું છે, તેની કંકોત્રી તમારા કાકાને લખો.

૪ તમારા મિત્રને સુરત કાગળ લખો કે તમારે માટે “કરજી બેલો” નામની ચોપડી તરત તમારા ઉપર ખીડે.

૫ તમારા શેઠે આપેલા હુકમ પ્રમાણે, બજાર તેજ હોવાથી રૈશમની પેટી પાંચ તમે ખરીદી શક્યા નથી તેનો કાગળ લખો.

૬ તમારી બેનને બાણીયો અવતર્યાની વધામણી, તમારા બનેલીને લખી જણાવો.

૭ એક વિધવા બ્રાહ્મણીને તેના જમાઈ ઉપર કાગળ લખી આપો. તે માંદી હોવાથી તેની દીકરીને તેડવા ગયેલા માણસ સાથે મોકલે.

૮ તમારા કાકાનો એકનો એક પુત્ર ગુજરી જવાથી તેને દિલાસાપત્ર લખો.

૯ તમારા ફળીઆમાં આગ લાગવાથી પા. રામદાસ બાપુજીનું ઘર બળી ગયું. બીજું નુકશાન થયું નથી. તે વખતે તમે કેટલા ગભરાયા હતા, તેની તમારા મોટા બાઈને પુત્રે ખબર આપો.

૧૦ એક સાધવા પશુ વૃદ્ધ સ્ત્રીનો સ્વામી મુંઝામુંઝામાં રહે છે. માટે ફસલમાં દાણા બરવાને રૂ ૫૦) જોઈએ. તે કોને ત્યાંથી સેવા લેતો કાગળ લખી આપો.

ભાગ ૩ ને દસ્તાવેજો.

દસ્તાવેજમાં લખવા જેવી બાબતો.

૧. સંવત, માસ, તિથિ, વાર, તારીખ, માહે, ને સન.

૨. દસ્તાવેજ લખાવી લેનારની અટક, નામ, ને રહેવાનું ઠેકાણું (કેટલાકમાં ઉમર, માત, કસબ) લખાય છે.

૩. દસ્તાવેજ લખી આપનારનો અટક, નામ, ને રહેવાનું ઠેકાણું (કેટલાકમાં ઉમર, માત, કસબ) લખાય છે.

અંગાઉ ખતમાં.

અ રોકડા આપેલા કે હિસાબ કરી બાકી કાઢેલા રૂપિયાનો આંકડો, વ્યાજનો દર અને મજમલે માસ એકનું વ્યાજ.
 બ રૂપિયાને પેટે કાંઈ અવેજ હોય તો તે યા જમીન હોય તો લખવું.

ક રૂપિયા સી રીતે ભરે તે લખવું (હકતા છે કે ન્યારે ધણી માગે ત્યારે.)

ગીરો તથા વેચાણ ખતમાં.

અ આપવાની મિલકત કઈ રીતે મળી છે (બાપીકો કે વારસામાં મળેલી) તે લખવું.

બ સ્થાવર મિલકત હોય તો ગામ, મહોલ્લો કે વગાનું નામ; તેના ખુંટ, માપ. સરકારમાં નોંધાયેલો નંબર અને તાલુકો, જિલ્લો લખવાં.

ક જંગમ મિલકત હોય તો-તેનું વર્ણન (રૂપ, ડોળ વગેરે) લખવું.

દ મિલકત કેટલા રૂપિયા લઈ આપી તે, તથા કેવી સરતે આપી (વેચાણ કે ગીરો) તે લખવું.

ઈ મિલકતની સાથે જૂના જે જે દસ્તાવેજ આપવામાં આવે તે જણાવવા.

ગીરો ખતમાં.

અ કેટલી મુદતને માટે દસ્તાવેજ કરેલો છે તે મુદત લખવી.

વ અસમાનીસુલતાનીએ કે બાગે તૂટે કાણુ જવાગદરહે તે લખવું.

વેચાણુ ખતમાં.

અ આપનારનો કોઇ પ્રકારનો હક રહે છે કે કેમ તે જણાવવું.

વ આપેલી જમીનમાંથી કાંઇ જડે તો તે ઉપર કોનો કેટલો હક છે તે લખવું.

ક આપેલી મિલકતના હક જણાવેના (જેના કે પાણીનો નીકાત, જવા આવવાનો માર્ગ, જનર, કૂવો ને ઝાડ વગેરે ઉપરના હક).

ગણાત ને ભાડાચીઠીમાં.

અ કેટલી મુદત માટે છે તે લખવું.

વ કેસાયું ક્યારે ભરે. (દરમાસે કે દરવરસે)

ક કળાજો મુદત થયે જિન તકરારે સ્થાપીન કરે.

૪ દસ્તાવેજ લખતી વખતે લખી આપનારની તખીયત કેવી હતી તે લખવું.

૫ દસ્તાવેજ લખી આપનારનું મત, સહી અથવા નિશાન તેના હાથેજ કરાવવું.

૬ દસ્તાવેજના ખરાપણા માટે આગરદાર માણસની સાક્ષીઓ તથા લખીતંગની સાક્ષી કરાવવી.

દસ્તાવેજમાં આવતા કંઠણ શબ્દના અર્થ.

કરજાઉ--કોઈની પાસેથી વ્યાજે લીધેલું નાણું.

આદેઅંગ--લખાવી લેનાર પહેલો માણસ.

દસ્તા ખરણુ દત્તા--હાથ દસકતથી લખી આપેલું દેવું.

જત--જે જે કાંઈ લખવું હોય તે જોડેનો સંગ્રંધ.

અંગ ઉધાર—જાત તથા સાખ ઉપર લખાવી લઈ ધીરેકું નાણું.

જાત મિત્રકતથી—જાતથી તથા મીલકતથી.

વાંતી વારસ—પરવશી કરનાર તથા મુલાપથી દોલતને. બોગવટો કરનાર.

વસુલ—માગતાના પેટે જે નાણાં ભરાય તે.

તળીયત બહાલ—શરીરની હુશીઆરી.

એકાગત એકાજત—ધણાંગતાં કરનાર પૈકી એક જણ.

ખાપના જોત—ખાપનું જોલેલું.

કાંધાખત—હપત કરી ખત લખનું તે.

સાનખત—અવેજમાં આપેલી ચીજ બાબતનો લેખ.

ખુંટ—હદ, ચતુર સીમા.

ઉપર દળ—જમીન ઉપરની જાંતો તથા કાટમાળ.

આલચોક—ફરવા હરવાનો રસ્તો તથા ઘર આગળની છુટી જમીન.

રીવીઝનસરવઈ—સરકારે ફરીથી જમીન માપેલી તે.

કાલવેરી—કાળી. (બેસના રંગનું નામ)

અંગાઉ—શરીર ઉપર.

વર્ગ—વરસમાં.

વાસ્તેવંગ—રહેવાશી.

પારસાત—પાછલના.

જોગ—સામા.

લી.—લખી આપનાર.

મજમક્કે—એકઠા, એકંદર.

બાધા—બાંધ્યા, એકઠા.

વિગતવાર—બાબતવાર.

પાવતી—પહોંચ.

ગાતે—નાતે.

કસબ—ધંધો.

બ્યાજવરા—બ્યાજવગેરે ધીરધાર.

મજકુર—ઉપર બતાવેલું.

દેવધર્મ—પોતાનો ધર્મ.

મતુ—સહી.

અત્ર—અહીંયાં.

તત્ર—ત્યાં.

શાખ—શાહેદી.

ખડે—બાંધ રહે, અટકે.

સાનમાં—અવેજમાં અથવા સાટે.

સદરહુ—ઉપર જણાવેલું.

દીક્ષસાગ્રીતી—સાક્ષ દીક્ષથી.

શેરી—ફળીયું.

રાજમાર્ગ—ધોરી રસ્તો.

મુજળ—રીતે, પ્રમાણે.

ગીરો—ધરાણિયું.

અન્નાખો—હક, સખંધ, દાવો.

સનંદયું—સનંદ મળેલું.

વિક્રિત—વેચાણુ.

નિર્ભાંત—વહેમ વિનાનું.

સાંચ—ગણોત, ખેતરનું બાકુ.

બાડાચીઠી—બાડે આપેલાનો દસ્તાવેજ.

દ્વારગતી—કોઇ પણ સખંધથી છુટવાનો લેખ.

વીક્ષ—વ્યવસ્થાપત્ર.

જમ્મ—ધડપણુ.

વ્યવસ્થા—ધટતો ગોઠવણુ, ખંદોગસ્ત.

સ્થાવર મિલકત—સ્થિર મિલકત-ખીજે ટેકાણે લઈ ન જવાય તેવી મિલકત.

જંગમ મિલકત—ઉપાડી શકાય તેવી દોલત.

કરાર } કપુક્તાત કર્યા બાબતનો લેખ.
કરાવ }

રૂએ—રીતે.

પૈકી—તે મધેથી.

નેવ ચૂએ છે—નેવ ટપકે છે.

પત્યા—પહેચ્યા.

કિત્તો—ખેતરનો ભાગ.

જીલ્લા ટુકડી—જીલ્લાનો ભાગ.

પેટા ટુકડી—પેટાનો ભાગ.

અમૃમકુલ—દાવા વગરનું.

ખરીફ—ચોમાસું પાક.

ગણોત—સાંચ-જમીનનું બાકુ.

ભલામણ પત્ર.

સ્વસ્તિશ્રી

જોગશ્રી

જાત અત્રેથી પા.

મહાશુભસ્થાને સર્વે શુભોપમા લાયક શા.

લી. શા.

ના જોગોપાળ વાંચજો.

તમારી તરફ આવ્યા છે, તેમને જ-

૩૨ પડે તો ૩ સૂઝી અમારે ખાતે લખીને આપજો ને તેની
પહોંચ લખાવી લઈ અમારા ઉપર ખીડજો. તેની બાંધણી આજથી
દિન સૂઝીની છે. તે પછી સેવા આવે તો અમારો જવાબ મં-
આવીને આપજો. સંવત ૧૯૫ (માસ, પક્ષ, તિથિ ને વાર લખવાં.)

લી. પરી.

જાત આ હુંડી શિકારી નાણું આપજો.

હુંડી. (નામજોગી.)

સ્વસ્તિ શ્રી

અંદરે મહાશુભસ્થાને પૂન્યારામે પરી શ્રી

પંચ પરી.

. એતાનશ્રી

લી. પરી.

ના જોગોપાલ

વાંચજો. જાત અત્રેથી રાખ્યા. પડ્યા.

પાસેથી ૩ ૨૫૦) અંક

બસેને પચાસ નીમે રૂપિયા એકસો પચીસથી બમણા પુરા રોકડા

મુંબાઈગિરા લીધા છે તેની મુદત હુંડી પહોંચ્યા પછી દિન વળતાની નામેઃ

શા. કાળીદાસ ભગવાનદાસ જોગ આપજો. નિશાની એ જે કાગળ

મધે લખીશું. સંવત ૧૯૫ ના (માસ, પક્ષ, તિથિ, વાર લખવાં).

લી. શા. છગનલાલ દમોદરના જોગોપાળ વાંચજો.

નીમે રૂપિયા આડીબાસઠથી ચારબણા
અઢીસે પુરા કરી આપજો.

૨૫૦

અંગાઉ (કરજાઉ) ખત.

સંવત ૧૯૪૭ ના વર્ષે અષાઢ શુદ્ધ ૫ ને વાર તા.

માહે સને ૧૯૪૧ ના અંગ્રેજી દિને, આદે અંગ ગામ બારેબ

÷ શાહ જોગી હુંડીમાં “ નામે શાહ જોગ રૂપિયા હુંડીની
રીતના ગર્થ હામ ઠેકાણું એકસ કરીને આપજો ” આમ લખવું.

વાસ્તેવંગ શા. પરસોતમદાસ હરજીવનદાસ. પારસાત જોગ લી.
એક^૧ ગામ વાસ્તેવંગ પા. નાથાભાઈ જેઠાભાઈ,^૨ હસ્તાખરાણુ દત-
વા જત અંગઉધાર ૩ ૫૦) અંકે પચાસ પૂરા રોકડા મુંબાઈગરા
લીધા છે તે દેવા. તેનું વ્યાજ માસ એકે રૂપિયા એકે દોડકો દોઢ
છુટો ચઢે. મજમલે માસ એકના દોડકા પંચોતેર બાંધા ચઢે તે દેવા.^૩

આ ખતમાં લખેલા રૂપિયા તથા તેના વ્યાજના રૂપિયા, દીવાળી
ગાકીના હિસાબે ગણીને જ્યારે તમે માગો ત્યારે આપીએ. ગામ
પરગામ તથા દેશપરદેશ આપીએ, અમારી જાતમિલકતથી તથા
વાલીવારથી પૂરા કરી આપીએ.

આ ખતને પેટે જે કાંઈ વસુલ આપીએ, અગર કોઈ પાસે
અપાવીએ તો આ ખતમાં વસુલ બરાવીને અગર જુદી પાવતી
લખને આપીએ. આ ખત અમોએ અમારી રાજખુશીથી તથા ત-
બીયત બહાલથી લખી આપ્યું છે તે અમારે કમુલ મંજુર છે.

અત્ર.

મતુ.

તત્ર.

શાખ.

૧ પા. નાથાભાઈ જેઠાભાઈનું

૧ શા. પ્રેમચંદ કરમચંદ શાખ

મતુ. દા. પોતાના.

ધણી બે હજુર દા. પોતાના.

૧ લી. બટ જગન કીરપારામ.

૧. બીજું ગામ હોય તો મોજે તાલુકે વાસ્તેવંગ
એમ લખવું.

૨. લખી આપનાર વધારે હોય તો, તથા પા. જણ
બે અગર જેટલા હોય તે લખવા.

૩. વધારે લખી આપનાર હોય તો વધારતું “ એકામત એકા-
જાત દેવા.

અંગાઉ ખત ૨ જી.

સંવત ૧૯૪૭ ના વર્ષે અપાડ વદી ૬ વાર તા.
 માહે સને ૧૮૯૧ ના અંગ્રેજી દિને, આદેઅંગ શા. મો-
 તીલાલ ધિજભુખણદાસ જાતે દશાશ્રીમાળી વાણિયા, કસબ વ્યાજવ-
 રાનો. રહેવાશી શહેર અમદાવાદમાં અંગપોળમાં પાણપોળના. પારસાત
 જોગ લી. શા. મનસુખ મગનલાલ જાતે વિશાપોરવાડ વાણિયા,
 કસબ ગુમાસ્તીનો, રહેવાશી મજકુર શહેરમાં શાહાપુર ચકલામાં મં-
 ગળ પારખના. ખાંચાના. હસ્તાક્ષર દત્તાજીત-અંગઉધાર ૩ ૧૨૫)
 અંકે એકસોને પચીસ રૂપિયા રોકડા મુંબાઈગિરા લીધા છે તે દેવા.
 તેનું વ્યાજ માસ અંકે રૂપિયા એકે દોકડા પોણા લેખે ચઢે, મજ-
 મલે માસ એકના દોકડા પોણી ચોરાણું ચઢે તે દેવા.

આ ખતમાં લખેલા રૂપિયાનું વ્યાજ, દીવાળી બાકીના હિસાબે
 અધિક માસ મુદ્દાં ગણીને આપીએ મુદ્દલ તથા વ્યાજના રૂપિયા
 ન્યારે ધણી માગે ત્યારે ગામ પરગામ, દેશ પરદેશ, અમારી જાત
 મિલકતથી તથા વાલીવારસથી પુરા કરી આપીએ. આ ખત સિવાય
 બીજું ખત સંવત ૧૯૪૬ ના જોઠ શુદ્ધ ૫ ને દિને લખી આપ્યું
 છે તે ખરું છે. તે દેવું આ દેવાથી જુદું છે. આ ખત અંગે
 એ અમારી રાજપુત્રીથી તથા અક્કલ હુશિયારીથી લખી આપ્યું છે,
 તે અમે અમારા દેવ ધર્મ સાથે પાળીએ સહી. લી. શા. હગનલાલ
 ઝવેરચંદ ધણી બેહજુર લખ્યું છે.

અત્ર.	મતુ.	તત્ર.	શાખ.
૧ શા. મનસુખ મગનલાલ	૧ શા. મુનીલાલ ઝવેરચંદની		શાખ.
મતુ. દા. પોતાના.	દા. પોતાના.	ધણી બે હજુર.	

કાંધાખત.

સંવત ૧૯૪૭ ના વર્ષે શ્રાવણ સુદ ૧૦ ને વાર તા.

માહે સને ૧૮૯ ના અંગ્રેજી દિને આદે અંગ થા. પાનાચંદ હકમચંદ રહેવાશી મોજે અલીદ્રા તાલુકે માતરના ગામ-ના. પારસાત જોગ લી. એકગામ વાસ્તેવંગ ઠકર. વનમાળી ઝીર-ધર. હસ્તાખરજી દતવા જત, અંગઉધાર રૂ ૧૯૦) અંકે રૂપિયા એકસોને નેતું, પાછલા ખત તથા ખાતાનો હિસાબ કરી આજરોજે નક્કી કર્યા તે દેવા તેનાં કાંધાં નીચે મુજબ કર્યાં છે. તે પ્રમાણે ચઢે ચઢ્યા કાંધાના રૂપિયા તમને આપીએ સહી. કાંધું ખડે તો માસ એકે રૂપિયા એકે દોકડો સવા છુટે ચઢે, તે બરી પુરી આપીએ. કાંધાની વિગત નીચે મુજબ.

રૂ ૭૫) અંકે પંચોતેર રૂપિયા. સંવત ૧૯૪૮ ના ચૈત્ર શુદ્ધી ૨.

રૂ ૭૫) અંકે પંચોતેર રૂપિયા સંવત ૧૯૪૯ ના ચૈત્ર શુદ્ધી ૨.

રૂ ૪૦) અંકે ચાળીશ રૂપિયા. સંવત ૧૯૫૦ના માગસર શુદ્ધી ૧૫

ઉપર મુજબ કાંધાં કર્યાં છે તેના તથા કાંધું ખડે વ્યાજના જે રૂપિયા થાય *તે અમો અમારી જત મિલકતથી તથા વાલીવાર-સથી, ગામ પરગામ પુરા કરી આપીએ.

આ ખતને પેટે જે કાંઈ વસુલ આપીએ અપાવીએ તે આ ખતમાં વસુલ બરાવીને અગર જીદી પાવતી લઈને આપીએ આ ખત અમોએ અમારી રાજપુત્રીથી, તથા દીલ સાખીતીથી, લખી

---

*જમાન હોયતો આટલેથી લખવું કે—તેના જમાન વ્યાસ.

થયા હોએ, તે તે આપે અપાવે છુટીએ. આ રૂપિ-

યા અમારી જત મિલકતથી તથા વાલી વારસથી, ગામ પરગામ, એકામતે એકાજત આપીએ.

આપ્યું છે તે બાપના બોલ સાથે પાળીએ. લી. શા. મગનલાલ હરખચંદ.

અગ્ર. મતુ. તત્ર શાખ.

૧ કકર. વનમાળી ગીરધરનું મતુ, ૧ પા. માનચંદ મેરારદાસની
દા. પોતાના. શાખ. દા. પોતે.

(જમાનીદાર હોય તો તેણે મતુ ૧ શા. ગલાખચંદ હરચંદની
આ જગોએ કરવું.) શાખ. દા. પોતે.

કાંધાખત ૨ જી.

સંવત ૧૯૪૭ ના વર્ષે આવજી શુદી ૨ ને વાર

તા. માહે સને ૧૮૯૦ ના અંગ્રેજી દિને. શા.
નરોત્તમ ખેમચંદ. રહેવાસી મોળે માતર તાલુકે આમોદના ગામના
પારસાત જોગ લી. પગી વસ્તાજી ઝુમાજી રહેવાસી મજકર તાલુકાના
તેલોદ ગામના. જત તમારી પાસેથી ૩૪૦) અંકે રૂપિયા આળીશ
પુરા રોકડા મુંબાઈમિરા અમારા ગામના પટેલ અનુભાઈ વિઠ્ઠલભાઈની
બેંચ લેવાને લોધા છે તે, તથા કાંધાના ચઢાવાના રૂ. ૪) મળી, કુલ
રૂપિયા ચુવાળીશ દેવા. તેનાં કાંધાં એવી રીતે ક્યાંછે કે આજ દિ-
નથી દર માસે રૂપિયા ચાર અમો તમારે ત્યાં ભરીએ ને માસ
અગીઆરે પુરા કરી આપીએ, જો કાંધાં ન ભરીએ તો સંવત
૧૯૪૮ ના પોષ વદી ૨ ને દિને સામટા રૂપિયા આપીએ રૂપિયા ખડે
તો, રૂપિયા એકે માસ એકે દોકડા સવા લેખે વ્યાજ ગણી આપીએ.
આ નાણાં અને વ્યાજની સાનમાં અમારી સદરહુ બેંસ કે જે રજી
કાળવેરી છે, તે લખી આપી છે. તમારા રૂપિયા, સાનમાં લખેલી
મિલકતથી, તથા અમારી જત મિલકતથી કે વાલીવારસથી વસુલ
કરી લ્યો, કાંધાના જે રૂપિયા ભરીએ તે, આ ખતમાં વસુલ કરા-

વીને આપીએ. આ ખત અમારી રાજી ખુશીથી તથા દીઠ સાગી-
તીથી લખી આપ્યું છે, તે અમારે કમુત્ર મંજુર છે. લી. ઠકર બગ-
વાન બહેચર ધણી જે હજુર લખ્યું છે.

અત્ર. મતુ. તત્ર. શાખ.

૧ પગી વસ્તાજી ઝુમાજીનું મતુ. ૧ પા. તરભોવન હીરાદાસની

દા. પંડ્યા. નરોત્તમ જ્ઞેશંદ્રના શાખ. દા. પોતે.

મતુ ધણીના કહ્યાથી કર્યું છે. ૧ શા. હોમચંદ નાનચંદની

શાખ. દા. પોતે.

શાનખત.

સંવત. ૧૯૪૭ ના વર્ષે આવણ વદી ૧ ને વાર તા.

માહે સને ૧૮૯૧ના અંગ્રેજી દિને. આદેઅંગ મોજે ખારેજ
તાલુકે દસકોઈ વાસ્તેવંગ. પા. અજુભાઈ જીજીભાઈ પારસાત જોગ
લી. એક ગામ વાસ્તેવંગ પા. નરોત્તમ રણુછોડભાઈ. જત તમારે
ત્યાંથી રૂ. ૧૯૯) અંકે રૂપિયા એકસો નવાણું પુરા મુંબાઈગરા
રોકડા લોંધા છે. તેનું વ્યાજ માસ એકે રૂપિયા એકે દોકડા ગા
લેખે ચઢે, તે ભરી આપીએ.

આ ખતના રૂપિયા તથા તેના વ્યાજની સાનમાં અમારા ખા-
પુકી મિલકતમાંનું ધર નં. ૧) મજકુર ગામમાં વાસણદાની શેરી-
માંનું જેમાં અમો રહીએ છીએ તે, તમોને લખી આપ્યું છે. તેના
ખુંટની વિગત.

પૂર્વ દિશામાં, આ ધરનું ખારણું આ ધરના તાબાની માંડવીમાં
પડે છે. પશ્ચિમ દિશાએ, આ ધરની પછીત છે તે પા. મોહનભાઈ

મથુરભાઈના આંગણાની છુટી જમીનમાં પડે છે. ઉત્તર દિશાએ, આ ધરતો કરો પા. વરીભાઈ મકનદાસના ધરની સાથે સંલિયારો છે. દક્ષિણ દિશાએ આ ધરતો કરો છે તે આગવો છે; અને તે પા. દાજીભાઈ વહાલદાસના ધરમાં પડે છે.

આ રીતે ખુંટ ચાર વચલું ધર, અમોએ તમોને સાનમાં આપ્યું છે આ ધર તમારું મન મનાવ્યા સિવાય અમારાથી કોઈને ત્યાં ગીરો કે વેચાણ અપાય નહિ. આ ખતના રૂપિયા, સાનમાં લખેલી મિલકતમાંથી વસુલ ન થાય તો, અમારી જાત મિલકતથી તથા વાલી વારસથી પુરા કરી આપીએ સહી. આ ખતને પેટે જે વસુલ આપીએ અપાવીએ તે આ ખતમાં વસુલ ભરાવીને, અગર જુદી પાવતી લખે આપીએ. આ ખત અમારી રાજી ખુશીથી તથા અક્ષત હાંશયારીથી લખી આપ્યું છે, તે કમુલ મંજુર છે. લી. તલાટી હરિ વલ્લભ પરભુદાસ ધણી જે હજુર લખ્યું છે.

અત્ર	મતુ.	તત્ર	શાખ.
૧ પા. નરોત્તમ રણુછોડભાઈનું		૧ શા. નર્ગનદાસ ગીરધર	
મતુ દા. પોતાના,		શાખ. ધણી જે હજુર.	

ગીરો ખત.

સંવત ૧૯૪૮ ના વર્ષે ચૈત્ર શુદ્ધ ૩ ને શુક્રવાર તા. ૧૫ મી માહે એપ્રિલ સને ૧૯૪૨ ના દિને. પા. મોહનલાલ પરભુદાસ રહેવાશી મોજે નરોડા તા. દસકોઈના ગામના. જોગ લી. પા. મોતીલાલ વરજભાઈ. રહેવાશી મોજે હાંસોલ પ્રગણે મજકુરના ગામના. જાત અમારી આપીકી મિલકતનું ખેતર નંગ ૧. મોજે નરોડા તા. દસકોઈ જીલ્લાકુડી તથા પેટાકુડી અમદાવાદના ગામની સીમમાં સરવે

નંબર ૮૨૦ એકર ૮-૩ ચુંદાનું, તે મધ્યેથી અમારા ભાગનું એકર ૪-૩ ચુંદાનું સનદિયું કીતે આપવાળું. તે ખેતરમાં પ્રથમ અમારા આપ વાવેતર કરતા ને હાલમાં અમે વાવેતર કરીએ છીએ તે અમારા તાબા કમળનું તેના ખુંટની વીગત.

પૂર્વે—ગોર વહાલાભાઈ શંભુરામનું ખેતર છે. પશ્ચિમે—પા. કાળીદાસ ગીરધરદામનું ખેતર છે, ઉત્તરે—વ્યાસ જગન્નાથ પુરખોત-મનું ખેતર છે. દક્ષિણે—મોરી રાસજી જેઠુંજીનું ખેતર છે.

એ રીતે ખુંટ ચાર વચ્ચું ખેતર, તેમાં દક્ષિણ દિશ ને છેડે મહુડા નંગ ૨ છે તે સુદ્ધાંતનું અમોએ તમોને ગીરો આપ્યું છે. તેના ઉપર અમોએ ૩ ૨૦૦) અંકે બસેં રૂપિયા મુંબાઈગિરા લોખા છે. તેની અતલ વરસ પાંચની કરી છે, મુદત પુરી થયે રૂપિયા આપે ખેતર છુટે. ત્યાં સૂચી રૂપિયાનું વ્યાજ નહિ, ને ખેતરનું દાણુ નહિ. આ ખેતર તમો ખેડો ખેડાવો અગર આડગીરો મૂકો, તેમાં અમો હરકત કરીએ નહિ. જાડની જે રોલ આવે તેપણુ તમે લ્યો દૈવમોગથી જાડ પડે, તો તેની જે કીંમત ઉપજે તે તમારા ગીરોખતને પેટે જમે કરો. આ ખેતરનો સરકાર હક ભરવાનો હવેથી તમારે શીર છે. આ ખેતર ઉપર અમારો કોઈ કરજદાર હીસ્સેદાર વગેરે દાવો અલાખો કરે, તેનો જવાબ અમે તથા અમારા વાલી વારસો દમએ. આ ખેતરનો રસ્તો દક્ષિણ તરફના છેડે થઈને જતા નો છે. આ ગીરોખત અમારી રાજી ખુશીથી તથા અકલ હુશિયારીથી ને દીલ સાખીતીથી લખી આપ્યું છે, તે કમુલ મંજુર છે, લી. બટ હગનજાલ કીરપારામ ધણી જે હજુર લખ્યું છે.

૧ અત્ર મનું	૧ તત્ર	શાખ.
પા. મોતીલાલ વરજભાઈનું મનું.	૧ પત્રીખ. અમરસી નંદજાલની	
દા. પોતાના.	શાખ. દા. પોતાના.	

૧ વ્યાસ. વિઠ્ઠલ વનમાળીની શાખ
દા. પોતાના.

ગીરો ખત ૨ જી.

સંવત ૧૯૫૧ ના વર્ષે જોડ સુદ ૧૧ ને વાર ભોમે તા. માહે સનેર ૧૮૯ અંગ્રેજી દિને. શા. જમનાદાસ હગનલાલ. રહેવાશી શહેર અમદાવાદમાં ઢાળની પોળના. જોગ લી. શા. નગીનદાસ તારાચંદ કસબ દોસીવાણિયાનો, રહેવાશી શહેર અમદાવાદમાં માંડવીની પોળમાં વીંછીની પોળના. જત અમારૂં બાપીકું ધર ૧), અમારૂં કબજા ભોગવટાનું, શહેર અમદાવાદ તાલુકે દસકોઈ જીલ્લા દુકડી તથા પેટા દુકડી અમદાવાદમાં આરટોડિયા ચકલામાં ઉત્તર દિશાએ, માંડવીની પોળના જવાના રાજ્યમાર્ગથી પશ્ચિમ દિશાએ, વીંછીની પોળમાં મહોદાના માર્ગથી ઉત્તરદિશામાં કૂવા પાસેનું દક્ષિણાબિ મુખનું. તે ધરમાં પ્રથમ અમારું બાપ રહેતા હતા ને હાલમાં અમે રહીએ છીએ. તેના ખુંટની વિગત.

દક્ષિણ દિશાએ, આ ધરનું બારણું મહોદાના માર્ગમાં પડે છે. ઉત્તર દિશાની પછીત મગનલાલ તારાચંદના ધરમાં પડે છે. પૂર્વ દિશાનો કરો શા. કાળીદાસ નાગરદાસના ધરના કરો સાથે સહીઆરો આવેલો છે. પશ્ચિમ દિશાનો કરો, ચોકદામા પડે છે, તે આગવો છે તે કરો એક બારી છે. આ ધરના બારણા આગળ બે ઝોટલા છે, અને વચમાં પગથીઆં છે ને ઝોટલા નીચે ખાળકૂવો છે.

એ રીતે ચાર ખુંટવાળું ધર ઉત્તર દક્ષિણ લાંબું ગજ ૨૦ તથા ઝોટલો ગજ ૧૧ મળી એકંદર લાંબુ ગજ ૨૧. પૂર્વ પશ્ચિમ પહોળુ ગજ ૮. ઝોટલા નીચે ગજ ૦૧૧૧ સમચોરસની ખાળકુંડી છે, તે ધર ઓરડો પરસાળવાળું મેડા જડીત છે. તે મેડાની બારીઓ રસ્તામાં પડે છે અને મેડા ઉપર ત્રીજોભાળ છે. તે ઉપર બે ઢાળીયું છાપરું છે. તેનાં નેવ દક્ષિણ ઉત્તર ચૂએ છે એ રીતનું ધર અસત્ર

હદ મુજબનુ* તમેને ૩૩૯૯) અંકે રૂપિયા ત્રણસેને નવાણું રોકડા મું-
ખાઈગરા લઈને કળમ સાથે ગીરો આપ્યું છે. તેની અવધ વરસ આઠની
કરી છે. રૂપિયાનું વ્યાજ નહીં ને ધરનું ભાડું નહી. અવધ પુરી થયે રૂપિયા
આપે ધર છુટે. તે ધરમાં પડે આખડે તો અમો નગીનદાસ તારાચંદ દુ-
સ્ત કરાવી આપીએ. જે તમારે દુસ્ત કરાવી લેવું પડે તો તેનું થયેલું
ખર્ચ અમે તમને મજરે આપીએ. આ ગીરો ખત અમે અમારી રાજપુ-
શીથી તથા અક્કલ હુશીઆરીથી લખી આપ્યું છે તે અમારે કમુલ

* વેચાણ ખતમાં લખવું કે-અમોએ તમેને રૂ.) અંકે

રૂપિયા રોકડા મુંખાઈગરા લઈને અશ્વમ કુલ ન દાવા
વેચાણ આપ્યું છે. પતાળથી તે આકાશ સંધી કાઠમાળ સાથે અમારા
તમામ હક્કો સંહીત તમેને વેચાણ આપ્યું છે. હવેથી આ ધરમાં
તમે વસો વસાવો ભાડે આપો કે તમારું દિલ ચાહે તે કરો તેમાં
અમારો તથા અમારા વાલી વારસ વગેરેનો કોઈ પ્રકારનો દાવો
અલાખો નથી.

આ ધરમાંથી નવેનીધ અઢમાસીધ જે કાંઈ જડે તે તમારું છે.
આ ધરનો ભાગ પંચના વાડામાં તથા ખારા પાણીના કુવામાં છે, તે
તમે પંચની દસ્તુરી આપીને ભોગવો.

આ ધર શા.

પાસેથી, અમારા વડીલોએ વે-
ચાણ લીધેલું તેનું વેચાણ ખત, તથા ફારસી દસ્તાવેજ અને સનંદ
તમેને આપી છે. આ વિશે કંઈ વાંધો ઉડે તો તમારી પાસેથી
લીધેલા રૂપિયાનો અમો તથા અમારા વાલીવારસ જે હોય તે તમેને
બરી આપીએ.

આ વેચાણ ખત અમોએ અમારી રાજ પુશીથી તથા અક્કલ
હુશીઆરીથી લખી આપ્યું છે. તે અમારે તથા અમારા વાલીવારસોને
કમુલ મંજુર છે (મતુ તથા શાખ કરાવવી.)

મંજુર છે લી. શા. મેતીલાલ જીવજીદાસ ધણી જે હંજુર લખ્યું છે.
અત્ર. મંત્ર. તત્ર શાખ.

શા. નગીનદાસ તારાયંદનું મત્ર ૧ પા. ગલાખ બાઇજીદાસની
દા. પોતાના. શાખ દા. પોતે.

૧ પા. જેઠાબાઇ કલ્યાણદાસની
શાખ દા. પોતે.

વેચાણ ખત.

સંવત ૧૯૪૮ ના વર્ષે ચૈત્ર શુદ્ધ ૭ ને વાર. તા. ૦
માહે સને ૧૮૯૨ ના અંગ્રેજી દીને. પા. ગીરધર માનદાસ.
જાતે લેઉવા કણી, કસમ ખેતીનો, રહેવાશી મોજે ઉવારસદ તા.
દસકોઇના ગામના. પારસાત જોગ લી. શા. આશાબાઈ હરજીવનદાસ
જાતે દશા પોરવાડ વાણીઆ દસખ, ધીરધારનો, રહેવાશી મજકુર
ગામના. જત અમારું ખેતર નંગ ૧. નામે બાટીયું. મોજે ઉવારસદ
તાલુકે દસકોઈ જીલ્લા ટુકડી તથા પેટાટુકડી અમદાવાદના ગામની
સીમમાંનું. અમારા કબજા ભોગવટામાંનું, રીવીઝન સરવાઈ નંબર
૬૦૫ વાળું, એકર ૨-૬-ગુંદાનું. અમારા પિતા હરજીવનદાસ કાળી-
દાસના નામ ઉપર સરકારી દફતરમાં ચાલે છે. તેના ખુંટની વીગત.
ઉત્તરે—પા. મોરજી કહાનજીનું ખેતર છે પૂર્વે—ભટ. ગંગાશંકર
અનોપરામનું પસાયતાવાળું ખેતર છે. તથા શા. સુનીલાલ પ્રેમચંદનું
ખેતર છે. દક્ષિણે—પડતર તલાવડીની જમીન છે. પશ્ચિમે—નાળીયું છે.

આ ખેતરમાં કુલ નામે રામસંવાળો તેના પાણીના ભાગ સુદ્ધાંત
તથા ખીજડીનું ઝાડ નંગ ૧ તથા ખોરડીઓનાં ઝાડ ૨ એ રીતનાં
ઝાડ સુદ્ધાંત. ઝાડ, ખીડ, વાડ કાંટા, હોડ પાળી સમેત અમોએ તમેને

અબ્રમકુલ ના દાવે અઘાટ વેચાણુ ૩૩૦૦) અંકે રૂપિયા ત્રણસે મુ-
બાર્ઠ ગરામાં આપ્યું છે. આજથી આ ખેતર તમારા કબજામાં આ-
પ્યું છે તેમાં તમે તથા તમારા પુત્ર પુત્રાદિક સુખેથી વાવેતર કરો.
અગર કરાવો ને ઝાડ પાન સુધાં હ્યો, તેમાં અમે તથા અમારા
વાલી વારસો હરકત કરીએ નહિ. આ ખેતરનો સરકાર હક હવેથી
તમે ભરો. આ મિલકત ઉપર કોઈ પણ માણસ કોઈ પ્રકારની હ-
રકત કરે તો તેનો જવાબ અમે તથા અમારા વાલી વારસો દધએ
આ ખેતર તમારે નામે ચઢાવો આપીએ. આ વેચાણ ખત અમે
અમારી રાજી ખુશીથી તથા અક્ષત હુંશિયારીથી લખી આપ્યું છે.
તે અમારે કબ્જા મંજુર છે. લી. જોશી. રેવાશંકર ઉમેદરામ ધણી
એ હજુર લખ્યું છે.

૧ અત્ર.	મત્ર.	૧ તત્ર.	શાખ.
૧ શા. આશાભાઈ હરજીવનદાસનું	૧ પા. વિકૃલ વનમાળીની	શાખ.	
મત્ર. દા. પોતાના.	દા. પોતે.		
	૧ શા. હરજીવન દલીચંદની	શા.	
	ખ. દા. પોતે.		

વીલ (વસીયત નામું :

હું પંટેલ અમયાભાઈ જેઠાભાઈ ધર્મે હોંદુ, જાતના લેડવા પા-
ટીદાર, ઉમ્મર આશરે વરસ ૬૦ ની, કસબ ખેતીનો, રહેવાશી મોજે
હુસપરા તાલુકે દસકોઈના ગામના, આ દુનિયામાં ક્ષણભંજુર દેહને
મને ભરંસો પડતો નથી ને હું જઈદિ અવસ્થાનો થયેલો છું. મારે
કરજનમાં દીકરો નથી. પણ બે દીકરીઓ છે. ને મારી સ્ત્રી નામે
ઝવેર છે. મારો અડીને એટલે દુકંડી પહેડીનો ખીત્રાઈ નથી તેથી
મારા ગુજર્યા પછી મારી મિલકતનો ઝિગાડ ન થાય માટે નીચે લખ્યા
મુજબ વ્યવસ્થા કરવા સાર આ વસીઅતનામું મારા સાવધપણામાં
કરું છું તેની વિગત.

હુંસપરા તાલુકે દસકોઈ જિલ્લા દુકડી અમદાવાદના અગમમાં
ધર, તથા સીમમાં ખેતરો ને ઝાડ છે તેની વિષત.

ધર નંગ ૨ જોડા જોડનાં જોમાં અમો રહીએ છીએ, તેના
ખુંટની વિગત. આ બંને ધરનાં પારણાં ઉત્તર દિશાનાં, આ બંને
ધરના તાબાની માંડવીમાં પડે છે તે માંડવીઓ આગળ આ ધરના
તાબાની ઢોર બાંધવાની છુટી જમીન છે, ને પછી માર્ગ છે. તથા
બંને ધરની પછોતો દક્ષિણ દિશાના રાજમાર્ગમાં પડે છે પૂર્વ દિશાનો
કરો પા. ગોડળ ધર્મદાસના ધર સાથે સહીઆરો છે પશ્ચિમ દિશાનો
કરો પા. પુન' ધર્મદાસના ધર સાથે સહીઆરો છે. એ રીતે ખુંટ
ચાર વચલાં ધર એ જોડા જોડનાં ચાલ ચોક અસલ હદ મુજબ,
જમીન ઉપર દળ સુધાંતનાં.

ખેતર નંગ ૧ સરવાઈ નંબર ૨૦. નું એકર ૩-૨ ગુંદાનું સર-
કારી ખેડ હક્તું કોતે વાડીયું તેના ખુંટ આ ખેતરની પૂર્વ દિશાએ
ખાંટ બહેચર નથુજીની ખેડ હક્તું ખેતર છે પશ્ચિમ દિશાએ નાચે લ-
ખેલું સરવાઈ નંબર ૨૨ નું અમારું ખેતર છે. તથા ઉત્તર દિશાએ
ખાંટ બહેચર નથુજીનું ખેતર છે. ને દક્ષિણ દિશાએ જમાદાર કાસમ-
અલીનું ખેતર છે. એ રીતે ખુંટ ચાર વચલું ખેતર તેમાં લીંબડી-
ઓનાં ઝાડ નંગ ૫ અમારા ઉછેરનાં છે તે સુધાંતનું.

ખેતર ખીજું સરવાઈ નંબર ૨૨ નું એકર ૬-૯ ગુંદાનું સર-
કારી ખેડ હક્તું કોતે સડકવાળું તેના ખુંટ આ ખેતરની પૂર્વ દિશાએ
ઉપર લખેલા સરવાઈ નંબર ૨૦ નું અમારું ખેતર તથા જમાદાર કા-
સમઅલીનું ખેતર છે પશ્ચિમ દિશાએ રાજમાર્ગનું નાળીયું છે, ઉત્તર
દિશાએ સડક છે તથા દક્ષિણ દિશાએ જમાદાર કાસમઅલીનું ખેતર
છે એ રીતે ખુંટ ચાર વચલું ખેતર તેમાં કંડેલ ચાખા સુધાંતનો
ફૂલો છે, તથા તે ખેતરમાં આંબાનાં ઝાડ ૬ સમેતનું.

જંગમ મિલકતમાં સેના રૂપાના દાગીના આશરે ૩ ૨૦૦)ની
હોંમતના તથા તાંબા પીતળનાં વાસણ મણ ૪) ને આશરે આજની

ખીડે ૩ ૫૦) ની કીમતનાં તથા ગાડું ૩ ૪૦)નું તથા હળ વગેરે ખેતીનાં ઓળર ૩ ૨૦) નાં અને પરચુરણ ધરવાખરો ૩ ૪૦) ને આશરે કુલ ૩ ૩૫૦) ની મિલકત.

મારે દેવું કોઇનું નથી પણ ટેક આસીઆ હરજીયા તથા ઈછલા લાલીયા પાસે ૩ ૬૦) લહેણા છે તેનું ખત સંવત ૧૯૪૬ ના દાગણુ શુદ્ધ ૫ નું લખાવેલું છે.

એ રીતે મારી મિલકત છે તે મિલકતનો જીવતાં સૂધી હું માલીક છું ને મારા ગુજર્યા પછી મારી ઓરત નામે જવેર માલીક છે, મારી ઓરત જવેર જીવે ત્યાં સૂધી આ મિલકતની વ્યવસ્થા કરે. મારે બે દીકરીઓ છે તેમાં મોટી દીકરી મહાલીયા ગામ સોનાયડે પટેલ સખોદાસ વેરે પરણાવી છે તે તથા બીજી દીકરી ખુનજીયા ગામ વેહેલાગના પટેલ ડાહ્યાભાઈ વેરે પરણાવી છે. આ મારો બે દીકરીઓને મારા તથા મારી સ્ત્રી નામે જવેરના ગુજર્યા પછી મારી તમામ મિલકતની વારસ ઠરાવુંછું. કુલ અધિકારથી એ સમ્રણી મિલકત પોતાના કબજામાં લેઈ તે મિલકત વેચાને માફ તથા મારી સ્ત્રીનું ક્રિયા ખરચ તેમની નજરમાં આવે તેવું કરે ને વધે તે સરખે ભાગે વહેચી લે. આ મિલકત ઉપર મારી દીકરીઓ સિવાય બીજા કોઈનો કોઈ પ્રકારનો હક દાવો નથી ને કોઈ હક દાવો કરે તો તે આ લેખથી ચાલે નાહ તે સાડ આ વીલ મેં મારી રાજ ખુશીથી તથા અક્કલ હુશિયારીથી કર્યું છે. તે મારે કબુલ મંજુર છે. સંવત ૧૯૩૮ ના વૈશાખ વદી વાર તા. માહે મે સને ૧૮૯૨ ના રોજ કર્યું છે. લી. બટ. જગનલાલ કીરપારામ.

અત્ર મતુ તત્ર. શાખ.

૧ પા. અમથાભાઈ જોડાભાઈની ૧ પા. કલાનદાસ ગીરધરની શાખ
સહી દા. પોતે. ખ દા. પોતે.

૧ શા. દોલચંદ દીપચંદની શાખ
દા. પોતે.

ગણોત.

સંવત ૧૯૪૮ ના વર્ષે વૈશાખ વદી ૬ ને શુક્રવાર તા. ૧૮
મી માહે મે સને ૧૮૯૨ ના અંગ્રેજી દિને. પા. જોરાબાઈ ભૂખણ-
દાસ રહેવાશી મોજો ગજોરા તા. જંબુસરના ગામના. જોગ લી. પા.
પીતાંબર શંભુદાસ રહેવાશી મજકુર ગામના. જન અમોએ તમારી
પાસેથી સંવત ૧૯૪૯ ની સાલનું ખરીદનું વાવેતર કરવાતે મજકુર
ગામની સાંમનાં નીચે લખેલાં બે ખેતરો ગણોતે રાખ્યાં છે. તેના
ખુંટની વીગત.

રીવીઝ નસરવ ખનંબર	ખેતરનું માપ. <u>ઝં. હં.</u> <u>કે. નં.</u>	પૂર્વ દિશાએ.	પશ્ચિમ દિ- શાએ.	ઉત્તર દિશાએ	દક્ષિણ દિશા- એ.
૪૬	૪૩૨	પા. જોરાબાઈ સખીદાસનું ખેતર છે.	પા. કાલીદાસ ગીરધરનું ખે- તર છે.	પા. પ્રહલાદના જી ગણેશનું ખેતર છે.	નાનિયું છે.
૧૫૨	૧૧૦	પા. ભૂલાબાઈ પાપુભાઈનું ખે- તર છે.	શા. ભુદર પા નાથંદનું ખેત ર છે.	પા. નથુ જોરા ભાઈનું ખેતર છે.	પા. જીવાભાઈ મોતીભાઈનું ખેતર છે.

ઉપર લખેલાં ખેતરો બે, કુલ જમીન એકર ૬-૨ ચુંદા. અ-
મોએ તમારી પાસેથી ખેડવા સારું સાંચે રાખી છે, તેની સાંચના

૩ ૪૧) અંકે રૂપિયા એકતાળીશ મુબામ્મગરા કર્યા છે તે રૂપિયા સંવત ૧૯૪૯ ની સાલના પોસ શુદ્ધ ૧૫ ને રોજ આપીએ. આ ખેતર સંવત ૧૯૪૯ ના ચૈત્ર શુદ્ધ ૨ ના રોજ ખેડખાતર વીગેરેની તકરાર ન કરતાં તમારે કબજો કરીએ. આવની સાલ તે ખેતરો તમારી ધ્યાનમાં આવે તેને વાવેતર કરવા આપો તેમાં અડચણ કરીએ નહિ આ ખેતરનો જે કાંઈ સરકાર હક હોય તે તમે ભરો. આ ખેતરનાં હદ નિશાન બરોબર અમો રાખીએ. આ ગણોત અમોએ અમારી રાજ્ય ખુશીથી તથા દિલસાખિતથી લખી આપ્યુંછે, તે અમારે કબ્જા મંજૂર છે. લી. જોશી રેવાશંકર ઉમેદરામ ધણી જે હજુર.

૧ અત્ર મતુ ૧ તત્ર. શાખ.

૧ પા. પીતાંબર ચંબુતું મતું ઉપર ૧ શા. મયાચંદ માણેકચંદની લખ્યું તે સહીછે. દા. પોતે. શાખ દા. પોતાના.

૧ શા. અમથા જુહાની શાખ દા. પોતાના.

ભાડા ચીઠી.

સંવત ૧૯૪૮ ના ચૈત્ર શુદ્ધ ૫ ને વાર તા. માહે સને ૧૮૯૨ ના અંગ્રેજી દિને. શા. જગનલાલ મોતીચંદ રહેવાશી શહેર અમદાવાદમાં ધનાસુતારની પોળમાં શુદ્ધીની પોળના જોગ લી. શા. અમરચંદ રતનચંદ રહેવાશી મોજે કુળડ તાલુકે દસકોઇના ગામના જત તમારું ઘર એક શહેર અમદાવાદમાં ઢાળની પોળમાં માતાની શેરીમાં મ્યુનીસીપલ રજીસ્ટર નંબર ૩૫૬ વાળું શા. હસીકૃષ્ણ વંદ્રાવન તથા ભટ રેવાશંકર શીવશંકર વચ્ચે પૂર્વાભિ મુખના બારણાનું છે તે ત્રણ મજલા સહિત અમોએ તમારી ખા-

સેથી બાડે રાખ્યું છે તેના બાડાના વરસ એકના ૩૩૦) અંકે ૩-
પિયા ત્રીશ મુંગાઈગિરા કર્યા છે. તે બાડું અમો ચઢે ચઢ્યું આ-
પીએ. મુદત પુરી થએ એટલે સંવત ૧૯૪૯ ના ચૈત્ર શુદ્ધ ૫ ને
દિને બીન તકરારે ઘર તમારે હવાલે કરીએ. વરસ પૂરું થયા પહેલાં
આ ઘર અમો ખાલી કરીએ. અગર ચોમાસા સિવાય તમો ખાલી
કરાવો તો જોટલી મુદત અમો તમારા ઘરમાં રહીએ તેટલી મુદતનું
બાડું બીન તકરારે ચૂકાવી આપીએ. અને ઘર તમારે કળજે સોંપીએ.
આ ઘરના નેવ્યાંની ખોટ તમો ધરધણી આપો અને સંચરામણી
ખરચ અમારે શીર છે. આ બાડાચીઠી અમારી રાજી ખુશીથી લખી
આપી છે, તે કમ્પલું મંજુર છે લી. બટ. મગનલાલ કીરપારામ.

૧ અત્ર	મતુ	૧ તત્ર	શાખ.
૧ શા. અમરચંદ રતનચંદ		૧ શા. ગીરંધર નાનચંદની	શાખ.
ની સહી દા. પોતાના.		દા. પોતાના.	
		૧ પા. નથુ ડુંગરદાસની	શાખ.
		દા. પોતાના.	

ફારગતી.

સંવત ૧૯૪૮ ના વર્ષે વૈશાખ વદી ૯ શુકરવાર તા. ૨૦ ની
માહે મે સને ૧૮૯૨ અગ્રેજી દિને. પા. પરભુદાસ ખોડાબાઈ રહે-
વાશી મોજે નરોડા તાબે દસકોઈના ગામના જોગ લી. શા. પ્રેમચંદ
કરતુરચંદ રહેવાશી મોજે મજકુર ગામના જત તમારી પાસે અમારું
લહેણું હતું તેનો આજરોજ હિસાબ કરી રૂ ૬૭૨૧૧ અંકે રૂપિયા છસેને
સાડી બહોતેર અમોએ તમારી પાસેથી આજ રોજ રોકડા લીધાછે. ત-
મારે અમારે હવે કોઈ જાતની લેવડ દેવડ રહી નથી તેની આ ફારગતી

અમોએ અમારી રાજીખુશીથી લખી આપી છે તે અમારે કમુલ
મંજુર છે. લી. જ્ઞેશી. રેવાશંકર ઉમેદરામ ધણી એ હજુર લખીએ.

૧ અત્ર સહી. ૧ તત્ર શાખ.

૧ શા. પ્રેમચંદ કસ્તુરચંદ સહી ૧ પા. પીતાંબરદાસ માધવદાસની
દા. પોતાના. શાખ દા. પોતાના.

૧ શા. ગરબડ મીઠાની શાખ.
દા. પોતાના.

ફારગતી ૨ છ.

(તલાકનામું.)

સંવત ૧૯૪૮ ના વર્ષે વૈશાખ વદી ૯ શુકરવાર તા. ૨૦
મી માહે મે સને ૧૮૯૨ અંગ્રેજી દિને. પગી. હેમતાજી સુરતાજી
રહેવાશી મોજે નરોડા તાલુકે દસકોઠના ગામના. જોગ લી. મોજે
વીસલપુર તાલુકે સાણંદના પગી. ધનાજી ડાળુજી. જત અમારી પર-
જોત બાયડી નામે જીતા, તેને ને અમારે જનત આવી નહિ. તેની
સાથે તમોએ નાતરું કર્યું છે માટે તમારી પાસેથી અમોએ આપણી
નાતની રીત પ્રમાણે પંચની વીધમાન રૂ ૧૨) અંકે રૂપિયા બાર
મુંબાઈગરા લેધને છેડા છૂટકો આપ્યો છે. હવેથી આ બાયડી સાથે
અમારો ધણીપણા વગેરે કોઈ પ્રકારનો હક નથી. આ ફારગતી
અમારી ખુશીથી તથા દીલ સામેનીથી લખી આપીએ તે અમારે કમુલ
મંજુર છે. લી. જ્ઞેશી રેવાશંકર ઉમેદરામ ધણીએ હજુર લખ્યું છે.

૧ અત્ર સહી. ૧ તત્ર શાખ.

૧ પગી. ધનાજી ડાળુજીની સહી ૧ મુખી. અંબારામ કલ્યાણદાસ
દા. વ્યાસ. દાજી રણછોડના. ની શાખ દા. પોતે.

૧ મતાદાર. લલુભાઈ ગુલામદાસ-
ની શાખ દા. પોતે.

કરાર.

સંવત ૧૯૪૭ ના વર્ષે. આસો શુદ્ધ ૭ શનિવાર તા. ૧૦
 મી માહે અકટોમ્બર સને ૧૯૫૧ ના દિને. પા. વનમાળી નથુભાઈ
 રહેવાશી મોજે સરભાણુ તાલુકે આમોદ જીલ્લે ભર્યના ગામના.
 જોગ. લી ભરવાડ આલા જીવા રહેવાશી મોજે વેડ્ય તાલુકે જંબુસર
 જીલ્લે ભર્યના ગામના. જત તમારો વાછરડો ૧. અમોએ તમારી
 પાસેથી ભાગે ખાંધ્યો છે. તેનો કરાર એવો છે કે વાછરડાને સારી-
 રીતે ધાસ, દાણો, ખવરાવી પીવરાવી અમો સાચવીએ તમારી ધ્યા-
 નમાં આવે ત્યારે તે વાછરડાને ખડી વાળીએ. જે બ્યાજખી કીમત
 થાય તેમાંથી મુડીના રૂ. ૧૩) અંકે તેર રૂપિયા મુંબાઈગરા જતાં
 ખાડી રૂપિયા અમોને તમો સરખે ભાગે વહેંચી લઇએ. જે આ
 વાછરડો ચોરીએ જાય, અગર નાશી જાય કે કોઈ પણ રીતે ગુમ
 થાય તો વાછરડાની કીમતનો આંકડો પંચ કહે તે પ્રમાણે અમો આપી-
 એ. કબરજીએ તેના જીવનું જોખમ થાય તો અમો તમોને તે જ-
 તાવીને તેને અવલ મજલ પહોંચાડીએ. આ કરાર અમોએ અમારી
 રાજી ખુશીથી તથા દીલ સાખિતથી લખી આપ્યો છે ન્તે અમારે
 કયુલ મંજુર છે. લી. શા. પાનાચંદ સુરચંદ ધણીમેહજુર લખ્યું છે.
 અત્ર સહી ૧ તત્ર શાખ.

૧ ભરવાડ આલા જીવાની સહી ૧ પા. મોરાર ગોકળદાસની શાખ.
 દા. વહાલદાસ ગીરધરના. ૧ શા. હરગોવીંદ હોરાચંદની શાખ.

વેપારનો કબાલો.

સંવત ૧૯૫૧ ના વર્ષે માહા શુદ્ધ ૧૫, ને શનિવાર તા.

માહે સને અંગ્રેજી દિને મોજે

તા. ના રહેનાર શા. જોગ લી. મોજો

તા. ના રહેનાર પા. જત તમોએ અમારી

પાસેથી કપાસ બાર ચાર હરેક બારના રૂપિયા છાશીને બાવે
આજદિને વેચાણુ રાખ્યો છે. અને તે લઈ જઈ રૂપિયા આપ-
વાની મુદત આજથી દિન પંદરની કરી છે. તેના બાનામાં ૩ ૪૦)
અંકે ચાળીશ રૂપિયા રોકડા મુંબાઈગિરા અમોએ તમારી પાસેથી
આજ દિને લીધા છે. તે મુદતની અંદર તમો જ્યારે આવો ત્યારે
તમોને કપાસ જોખી આપીએ જો કપાસ તમોને આપીએ નહિ તો
હરાવેલી મુદતની અંદર કપાસનો જે વધારેમાં વધારે બાવ હોય, તે
પ્રમાણે હિસાબ કરતાં જોડના જે રૂપિયા થાય તેનો તથા બાનામાં
લીધેલા રૂપિયાનો જવાબ અમો દઈએ. અગર તમો અમારી હરેક
માલ મિલકતથી કે વાલી વારસથી પુરા કરી લ્યો. પણ તમો મુદતની
અંદર કપાસ ભરાવી ન જાઓ તો તમારા બાનામાં આપેલા રૂપિયા
જાય, મુદત વીતે અમો કશો જવાબ દઈએ નહિ.

આ કબાલો અમોએ અમારી રાજી ખુશીથી તથા અકકલ હુ-
શિયારીથી લખી આપ્યો છે, તે અમારે કમુલ મંજુર છે. લી.
ખણી જોડજુર લખ્યો છે.

અત્ર	સહી	તત્ર	શાખ.
પા.	ની સહી	૧ શા.	શાખ દ. પોતે
	દા. પોતે.	૧ પા.	શાખ દ. પોતે

મુખ્તિયારનામું.

હું શા. ચુનીલાલ જમનાદાસ રહેવાશી શહેર અમદાવાદમાં કા-
જુપર ચકલામાં ધનાસ્તુતારની પોળના આ લેખ ઉપરથી શા. અમરતલાલ

પાનાચંદ્ર રહેવાશી શહેર અમદાવાદમાં રાયપર ચકલામાં પરબડીની પોળનાને અખ્તિયાર આપી મુખ્તિયાર નીમું છું કે મારી વતી ગવ-રમેન્ટ અથવા કોઈ પણ કોર્ટમાં દાવા કરવા સારું તથા નકલો લેવા સારું, તથા હુકમનામાં થાય તેની જાળવણી કરવા સારું, તથા કોર્ટમાં જોઈતી હકીકત આપવા સારું વગેરે જે જે કામ કરવાને મને છૂટ છે તે તે સર્વે કામ કરવા સારું મેં મારી રાજી ખુશીથી તમને મુખ્તિયાર પસંદ કર્યા છે તથા નીચ્યા છે. તા. માહે સન ૧૮૯૫

અત્ર. સહી. અત્ર શાખ.

૧ શા. ચુનીલાલ જામનાદાસની. ૧ શા. કાળીદાસ નારણ શાખ.
સહી. દા. પોતાના. ૧ બટ. કાશીરામ હરિરામ શાખ.

મનોયત્ન ૩ જી.

- ૧ અંગાઉ ખતમાં કઈ કઈ બાબતો લખવી પડે છે ?
- ૨ અંગાઉ ખત કેટલી જાતનાં લખાય છે ?
- ૩ વેચાણ ખતમાં ગીરોખતની કઈ કઈ બાબતો આવે છે ?
- ૪ રાજમાર્ગ, આદેશંગ, હસ્તા ખરાણ, હતવા, એકામત એકાજથ, પારસાતના અર્થ લખો.
- ૫ શાહજોગી હુંડી લખી લાવો.
- ૬ જમાની ખતમાં અને સાન ખતમાં ફેર શો છે ?
- ૭ તલાકનામું લખી લાવો.
- ૮ બાડાચીઠી લખો.
- ૯ ૨૫ ઠળશી ધર્ડ ૩. ૨૨) ને બાવે રાખ્યા છે અને તેના બાનામાં ૩. ૫૦) આપ્યા છે તેનો કબાલો લખો,
- ૧૦ મુખ્તિયારનામું લખો. (હકીકત તમારી મરજી પ્રમાણુ લેજો.)

ભાગ ૪ થી. (અરજીઓ.)

રાજ્ય બંધારણ.

હિંદમાં સર્વોપરો બ્રિટિશ રાજ્ય છે. ગાદીપતિ મહારાજ સાતમાં એડવર્ડ લંડનમાં રહે છે, પ્રધાનમંડળ પાર્લામેન્ટની સલાહ પ્રમાણે રાજ્ય ચલાવે છે. હિંદુસ્તાન ખાતાના પ્રધાનને સ્ટેટ સેક્રેટરી કહે છે.

હિંદુસ્તાનના સૌથી મોટા હાકેમને ગવર્નર જનરલ કે વાઇસરાય કહે છે. તેના હાથ નીચે દરેક વિભાગમાં ગવર્નર, લેફ્ટેનેન્ટ ગવર્નર ચીફ કમિશનર વગેરે હાકેમ હોય છે.

મુંબાઈ ઇલાકામાં સિંધ, ઉત્તર, મધ્ય ને દક્ષિણ એવા ચાર પ્રાંત છે દરેક પ્રાંતના અધિકારીને રેવન્યુ કમિશનર કહે છે. ઉત્તર પ્રાંતના કમિશનરના તાબામાં ગુજરાતના બધા જિલ્લાની સાથે થાણા ને કોલાળા જિલ્લા છે.

રેવન્યુ ખાતું.—મહેસુલ વસુલ કરવાનું કામ કરે છે, તેમાં મુખ્ય અધિકારી રેવન્યુ કમિશનર છે, તેના હાથ નીચે દરેક જિલ્લામાં કલેક્ટર અને તેની મદદમાં આસિસ્ટન્ટ કલેક્ટર, ડીસ્ટ્રીક્ટ ડેપુટી કલેક્ટર, જન્ટલ ડેપુટી કલેક્ટર હોય છે. તાલુકે તાલુકે મામલતદાર, પહેલો કારકુન અને તાલુકો મોટો હોય તો મહાલકરી. દરેક ગામમાં જિલ્લાતદાર અને તલાટી હોય છે. જિલ્લાના અને તાલુકાના અધિકારીઓ ફોજદારી ગુન્હા ચૂકવે છે અને તે વખતે માજિસ્ટ્રેટ કહેવાય છે,

પોલીસખાતું.—ચોર, ખુની, આગ સળગાવનાર વગેરે હરામખોરોને પકડીને શિક્ષા કરાવવાનું કામ કરે છે. દરેક જિલ્લા પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ, આસિસ્ટન્ટ પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ અને દરેક તાલુકે ચીફ કોન્સ્ટેબલ (ફોજદાર) અને દરેક ગામમાં મુખી (પોલીસ પટેલ) હોય છે. તે સિવાય તાલુકામાં પોલીસનાં જુદાં જુદાં થાણાં હોય છે.

ન્યાય ખાતું—આ ખાતાથી પ્રજાને ઇન્સાફ મળે છે. આ ખાતામાં મુખ્ય હાઇકોર્ટ છે, ત્યાં ઘણા જજ સાથે મેજીસ્ટ્રેટ ઇન્સાફ કરે છે અને તે ઇન્સાફ હેતુનો ગણાય છે. આ ઇલાકાની હાઇકોર્ટ મુખ્યાલમાં છે ઘણું કરીને દરેક જિલ્લે જિલ્લા જજ હોય છે. તે ફાઇનલર ગુન્હાનો ઇન્સાફ કરે છે ત્યારે તેને સેસન જજ કહે છે. અને દીવાની ન્યાય કરે છે ત્યારે તે ડીસ્ટ્રીક્ટ જજના નામે ઓળખાય છે તેના તાબામાં ફાઇનલર અને દીવાની ખાતાના ન્યાય કરનાર જુદા જુદા અમલદાર હોય છે. ફાઇનલર ગુન્હાનો ઇન્સાફ રેવન્યુ ખાતાના અધિકારીઓ કરે છે તે આગળ જણાવવામાં આવ્યું છે.

દીવાની ખાતામાં—લેણ દેણ અને કમળ ભોગવટાની ફરિયાદો થાય છે, તેને માટે જિલ્લા ડીસ્ટ્રીક્ટ જજ હોય છે તે આગળ કહેવામાં આવ્યું છે ઘણું કરીને તાલુકા તાલુકા સેમીડીનેટ જજ હોય છે. મોટાં શહેરોમાં સ્માલકાન્ડ કોર્ટ હોય છે. તેના ઉપર હાઇકોર્ટની દેખરેખ છે.

ડેપુટી ખાતું—છોકરાંને ભણાવવાનું કામ કરે છે, આ ખાતામાં દરેક નિશાળમાં મુખ્ય શિક્ષક, (મેહેતાજી) તાલુકા તાલુકા માસ્ટર, જિલ્લા ડેપુટી એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટર, પ્રાંતમાં એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટર અને ઇલાકા ડિરેક્ટર ઓફ પબ્લીક ઇન્સ્ટ્રક્શન એમ અધિકારીઓ છે. આ ખાતા ઉપર રેવન્યુ ખાતાની દેખરેખ રહે છે.

લોકલબોર્ડ ખાતું—લોકલ ઇન્ડના પૈસાથી રેવન્યુ ખાતાના અધિકારીઓ ચલાવે છે, તેમાં મુખ્ય અધિકારી પ્રેસીડેન્ટ કે વાઇસ પ્રેસીડેન્ટ હોય છે.

મ્યુનીસીપાલ ખાતું—દરેક મોટા કસ્ટોમાં કે શહેરમાં હોય છે, તે નાકાવેરા કે ઘરવેરાથી પ્રજાની સુખશાંતિ સંભાળે છે. તેમાં પણ મુખ્ય અમલદાર પ્રેસીડેન્ટ, ચેરમેન અને સેક્રેટરી હોય છે.

બીજાં ખાતાં ઘણાં છે પણ દરેક ખાતાની હકીકત આપવાથી

ઝાઝો લાભ તથી. એમ સમજી તેની હકીકત આપવામાં આવી નથી.

અરજીમાં લખવાની બાબતો.

૧. જે અધિકારીને અરજી કરવી હોય તેનું નામ સરકાર મહેરબાન કરીને લખવું. નહિં તો એકલો હોદ્દો લખવો. પછી તેનો વિભાગ લખવો.
- ૨ અરજદાર કયા ગામનો, તાલુકાનો અને જિલ્લાનો રહેવાશી છે તે લખવું.
- ૩ અરજદારે પોતાનું નામ અને પોતા તરફની સલામ લખવી.
- ૪ જે બાબતની અરજી હોય તે બાબત લખવી.
- ૫ જે જે કારણો પોતાના લાભનાં હોય તે તે કારણો કલમવાર લખવાં.
- ૬ છેવટ તારીખ નાંખવી.
- ૭ પોતાની સહી કરવી.
- ૮ અરજીનો જવાબ ક્યાં મળે તે લખવું.

નોકરી મેળવવાની અરજી.

મહેરબાન રાવસાહેબ+ મણીધરપ્રસાદ તાપી.
પ્રસાદ દેશાઈ ડેપુટી એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટર.
અમદાવાદ વિભાગ.

સાહેબ મહેરબાનને નમ્રતા પૂર્વક સલામ સાથે વિનતી કે મચકુર ગામની નિશાળનો ત્રી. આ. ટ્રેનિંગ કોલેજમાં દાખલ થવાથી તેની રૂ. ૮) ની જગો ખાલી પડેલી છે તે મને આપશો આ જગોને માટે મે. માસ્તર સાહેબે ચો. આ. જે નિશાળના છઠ્ઠા ધોરણમાં પાસ છે તેને માટે ભલામણ કરેલી છે પણ તેના કરતાં હું વધારે લાયક છું.

+ મુસલમાન કે પારસી ડેપુટી ઇન્સ્પેક્ટરને ખાન સાહેબ લખવું જોઈએ (મામલતદારને પણ આ નિયમ લાગુ પડે છે.)

મેં થડંગેડની પરીક્ષાનું સર્ટીફિકેટ મેળવ્યું છે. અને હું ટ્રેનિંગ કોલેજની પ્રવેશક પરીક્ષામાં પાસ છું.

આપનો નિયમ પણ એવો છે કે નિશાળના છઠ્ઠાધારણમાં પાસ કરતાં થડંગેડમાં પાસ થયેલાને પહેલો પસંદ કરવો, અને ટ્રેનિંગ કોલેજની કોઈ પરીક્ષા આપનારને તેથી વધારે હકદાર ગણવો, તો ઉપરની જગો માટે મને વધારે લાયક ગણશે.

આપને છેવટ મારી એટલીજ વિનંતિ છે કે સદરહુ જગો મને આપવાને આપને યોગ્ય ન લાગે તો ચો. આ. ની ખાલી પડતી ૩૭) ની જગો મને આપવાને કૃપા કરશો. તા.

મેંજો ગામડી તા. દશકોઇની
નિશાળના મહેતાજી મારદત-

અરજદાર.
પંડ્યા-મોતીરામ શંકરભાઈની
અતિ નમ્રતા પૂર્વક સલામ.

નિશાળનું મકાન બાંધવાની અરજી.+

મેહેરબાન એન્જીનેયરિંગ ઇન્સ્પેક્ટર સાહેબ બહાદુર
ઉત્તર પ્રાંત.

સાહેબ મહેરબાનની જાનાબમાં મેંજો કરમાડ તાલુકે જંબુસર જીલ્લે ભરૂચના ગામ લોકની અરજ એ છે કે-

અમારા ગામ ઉપર આપસાહેબે દયા કરી નિશાળ સ્થાપી છે, તેથી અમે આપના ઉપકારી છીએ.

હાલમાં આવેલા મહેતાજી સાહેબની કાળજીથી નિશાળમાં છોકરાં ૬૦ ઉપરાંત રહે છે. પણ છોકરાને બેસવા લાયકનું બાડાનું મકાન

4 આ અરજી ડે. એ. ઇ. ને તથા તાલુકાના મામલતદારને તેમજ કલેક્ટર સાહેબ બહાદુરને પણ કરી શકાય.

આ મામમાં મળી શકે એમ નથી. અને તેથી છોકરાં કેટલીક રીતે હેરાનગતી ભોગવે છે. માટે સવડવાળું મકાન નવું બંધાવી આપશો.

અમે ગામ લોકે ઉધરાણું કરી રૂ ૨૦૦) ઉત્પન્ન કર્યા છે માટે ખાઠીના પૈસા આપના તરફથી ખર્ચ કરી ચોણાસો છોકરા માય તેવી નિશાળ બંધાવી આપવાને મહેરબાની કરશોજી. તા. માહે સન ૧૮૯૯ (ગામ લોકે સહીઓ કરવી.)

ખાંધ કામની અરજી.

સરકાર મહેરબાન કલેક્ટર સાહેબ બહાદુર.

જીલ્લો ભરૂચ.

સાહેબ મહેરબાનની પવિત્ર સેવામાં મોજે સરભાણુ તાલુકે આમોદના ગામ લોકની અરજ એ છે જે આ ગામના થડમાં આ-છાદની ખાડી આવેલી છે. ચોમાસાની અંદર ખાડીનું પાણી ગામમાં બરાઈ જાય છે, ત્યારે ઘણાખરા લોકને દર વરસે થોડું ધણું નુક-શાન વેઠવું પડે છે, માટે ખાડીનું પાણી મામમાં ન આવે તેવું ખાંધકામ કરવાને મહેરબાની કરશો.

ખાડીનું પાણી વરસો વરસ ગામમાં ઘણી વખત આવે છે. તેથી ગામની જમીન ખોદાતી જાય છે માટે જે તેના વેળાસર ઉપાય કરવામાં ન આવે તો એક વખત એવો પણ આવવાનો સંભવ છે કે ગામ ઉજડ થઈ જાય.

ખાડીમાં જ્યારે પાણી આવે છે ત્યારે જે અઢી માથોડાં હોય છે. તે છોક ગામમાં ઘુસી ગઈ છે અને નાનાં છોકરાં અને જનાવરો તણાઈ જવાની જખરી ધારતી છે.

આ ખાડીના ખોદાણુથી ગામના તળાવની પાળો પણ ખોદાતી જાય છે અને તેના વેળાસર ઉપાય નહિ લેવામાં આવે તો ત-

જાવના આરાના બાંધકામને પણ નુકશાન થાય એમ છે.

આવી રીતે આ ખાડીને લીધે અમે મહા આપદમાં આવી પડ્યા છીએ, અને અમારા બચાવ માટે આપને અરજ કરીએ છીએ. એવી સરતથી કે ખાડીથી ગામનો બચાવ થાય તેને માટે જે બાંધકામ કરવામાં આવે તેમાં રૂ ૪૦૦) અમો ગામ લોક મદદના આપીશું. ને ગાડાં મફત જોડીશું માટે આપ દયાળુ સાહેબે ગામ લોકના ઉપર દયા કરવી એજ અરજ તા. માહે સન ૧૮૯૯

(ગામ લોકની સહીઓ.)

ઊધરાતદારનો રીપોર્ટ.

મહેરબાન રા. સા. મામલતદાર સાહેબ.

તાલુકે વાગરા.

સાહેબ મહેરબાનની જતામમાં મોજે કેસવણના ઊધરાતદાર પા. ની ઘણી નમ્રતા પૂર્વક સલામ બાદ વિનંતિ કે સરવે નંબર ની પડતર જમીનમાં ખીજડાનું ઝાડ હતું. તે મજકુર ગામના પગી. જુમાજી જાલુજીએ કાપીને અત્રેના શા. વેણીચંદ મા-ધવદાસને ત્યાં વેચ્યું છે, તે લાકડાં સદરહુ વેણીચંદના વાડામાં પડ્યાં છે માટે તાકીદે તપાસ થવાની જરૂર છે. નહિ તો ત્યાંથી લાકડાં ખીજી જગોએ જશે. પછી મુદાના માલનો પતો લાગતો મુશ્કેલ છે માટે તેની તજવીજ તાકીદે કરશે કે જેથી ખીજા માણસો એ પ્રમાણે કરી સરકારની આવકને નુકશાન પહોંચાડે નહિ. એજ અરજ. તા.

સહી. પા.

ઊધરાતદાર કેસવણ

વ્યાજ કલમ-ગામનો તલાટી તેના દીકરાના લમને લીધે ૧૦

શિવસની રજા હપર છે માટે મારે રીપોર્ટ કરવો પડ્યો છે. તા. સદર
સહી. પા.

બિધરાતદ્વાર કેસવણ.

પોલીસ પટેલનો રીપોર્ટ.

સરકાર મહેરબાન ચીફ કોન્સ્ટેબલ સાહેબ.

તાલુકે જંતુસર.

સાહેબ મહેરબાનની સેવામાં મોજે કનગામના પોલીસ પટેલ
કાળીદાસ નારણજીની સલામ. બાદ વિનંતિ કે મજકુર ગામનો સી-
માડો જ્યાં નાહર અને કાવલીનો સીમાડો મળે છે ત્યાં કોઈ માણુ-
સને કોઈએ મારી નાંખેલું જણવામાં આવતાં ત્યાં જઈ તજવીજ
કરતાં નીચે મુજબ જણાયું છે.

આ માણુસ કોઈએ મારેલું છે કે દાટેલું મડદું જનાવરો ખોદી
લાવેલાં છે તે નક્કી કહી શકાય તેમ નથી. કારણ કે જનાવરોએ
એટલું ખોતરી ખાધું છે કે તે કઈ જાતનું છે (પુરૂષ કે સ્ત્રી) એ
નક્કી થઈ શકતું નથી. માટે બીજા બે ગામના પોલીસ પટેલને તે-
ડાવી ગુન્ડો મારૂમ નહિ પડ્યાથી પંચક્યાસ કરી તેને દટાવ્યું છે.
તે હઠીકતની આપને આ રીપોર્ટથી જાહેર થવાને મારી અરજ છે.
તા. માહે સન ૧૯૯૫

સહી. કાળીદાસ નારણજી

પોલીસ પટેલ કનગામ.

રેલવેના ઉપરીને અરજી.

મહેરબાન ટ્રાફિક મેનેજર સાહેબ.

બી. બી. એન્ડ. સી. આઈ. રેલવે.

મુ. મુંબાઈ.

સલામ સાથે વિનંતિ કે ગોધરેથી સાગતી જળાશય કાઠીનજી

ડા. નં. ૧૫ અમારા ઉપર અમારા આડતીમા નરભેરાય કેશવરામે
જા. ૮-૩-૯૬ ને રાજ વિદાય કર્યા છે. અને તે તારીખની રસીદ
અમારી ખાસે આવેલી છે. એધરે તજવીજ કરી તો ત્યાથી ડા.
રવાના થઈ ચૂક્યા જણાવે છે. તેમજ આણંદ અને અત્રે સૂધીના
ખીજ સ્ટેશનોએ પણ તે માલ જણાતો નથી; માટે મહેરબાની
કરી સદરજુ ડા. ૧૫ નો પત્તો લગાડી વેળાસર અમને પહોંચાડવા
બંદોબસ્ત કરાવશે. તા. ૨૦-૩-૯૬

મોતીલાલ વેલાભાઈ.

મેનેજર-ગુજરાત ટ્રાઇનમીલ્સ કંપની
અમદાવાદ.

પોષ્ટ ખાતાના ઉપરીને અરજી.

મહેરબાન પોષ્ટ સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ સાહેબ.
મુંબાઈ.

મોજે તોરણા તાલુકે કમડવણજી જીલ્લે ખેડના નીચે સહી
કરનારાઓની નીચેની અરજ રહેમ નીધામાં લેશે.

અમારા ગામમાં નાના પાયાપર પોષ્ટ ઓફીસ ઉઘાડવાની
ધણી જરૂર છે. કારણ અત્રે ધણી વેપારી તથા તોફરીઆત લોકો
વસે છે. જે પેટી અત્રે રાખવામાં આવી છે તેમાં કાગળો ભરાઈ
જાય છે તથા ડિલિવરી પ્યુતને આ ગામના કાગળો ધણા લાવવા
પડે છે તે ઉપરથી આપની ખાતરી થશે, કે અહીંના લોકો પત્ર
વ્યવહાર વધારે કરે છે.

આ ગામના રજીષ્ટર કાગળો, તથા મનીઓર્ડર ધણા થાય
છે. ગામમાં પોષ્ટ ઓફીસ નહીં હોવાથી તે કામ કરાવવા કપડવ-

જુન ધણા માણસોને જવું પડે છે. માટે કપા કરી આ ગામમાં
પોષ્ટઓશીસ ઉઘાડશો. તા. (ગામ લોકની સહી.)

મ્યુનિસિપાલિટીના સેક્રેટરીને અરજી.

મહેરબાન રાવસાહેબ મ્યુનિસિપાલિટીના સેક્રેટરી સાહેબ.

અમદાવાદ.

સક્ષાત વિશેષ માફ ધર માંડવીની પોળમાં છીપામઢાવજીની
પોળમાં છે. તે ઉતરાવી તેનો સામાન પોળમાં છુટી જમીનમાં નાં
ખવાની જરૂર છે, તેમજ કાઠ ઇંટો-ચૂનો વગેરે નાંખવાનું તથા ક-
ડીઆ સૂતારને કામ કરવાનું પણ પોળની છુટી જમીનમાં છે માટે
તે જગો વાપરવાને રજા ચીઠી આપશોજી.

આ સાથેના નકશા પ્રમાણે ધરમાં ફેરફાર કર્યો છે તે બા-
બત પણ આપને જાહેર કરી છે. તા.

શા ભગવાન લલુ સહી દા. પોતે

અરજી ઉપર કે પાકીટ ઉપરનાં મથાળાં

મહેરબાન જે. બી. રીડ એસ્કવાયર.

રેવીન્યુ કમીશનર. ઉત્તર પ્રાંત.

મુ. અમદાવાદ કે સ્વારી

મે. રાવસાહેબ લલુભાઈ કૃષ્ણદાસ

મામલતદાર સાહેબ તાલુકે મહેમદાવાદ.

મુ. મહેમદાવાદ.

૨૧. શ. દરિવદ્ધબદાસ મોરલીધરદાસ.

દ્વિમેલ ટ્રેનિંગકોલેજની પ્રાક્ટીંગ સ્કુલના લેડ માસ્ટર.
ડે૦ માંડવીની પોળમાં છીપા માવજીની ખડકી.

અમદાવાદ.

મહેરજાન મહાકુમી દ્વિમેલ ટ્રેનિંગકોલેજનાં
લેડી સુપરિન્ટેન્ડેન્ટ સાહેબ.

અમદાવાદ.

મહેરજાન ઇ. જ્યામ્લસ. એસકવાયર.

એજ્યુકેશનલ ઇન્સ્પેક્ટર સાહેબ.

ઉત્તર પ્રાંત.

મહેરજાન વિજ્ય પ્રવર્તક પ્રેસના મેનેજર.

અમદાવાદ.

અનોયત્ન ૪ થું

૧ તમારા ગામમાં શા. કાળીદાસ અમીચંદના ધરમાં ચોરી થવાથી
૩ ૧૫૦) કંઠી, ૩ ૬૦) કલ્લાં, ૩ ૪૦) સાંકળાની જોડ અને
૩ ૫૦)ની નાની નાની સોના રૂપાની જાણુશો હરામખોર લઈ ગયા-
નો પોલીસ પટેલ તરીકે ફાજલારને રીપોર્ટ કરો !

૨ તમારા જીલ્લાના કલેક્ટરને અરજ કરો કે તમે થર્ડ ગ્રેડ પરીક્ષામાં
પાસ થયા છો, માટે તલાટીની ખાલી પડતી જગ્યા વહેંચવાના
ઉમેદવારના લીસ્ટમાં તમારું નામ દાખલ કરે.

- ૩ તમારા ગામની સીમમાં કાચુલી લોકનું ટોળું આવી પડ્યું છે, તે સીમમાં પોતાનાં જનાવરોને ચારે છે ને પાકને નુકશાન કરે છે માટે તાકીદે બંદોબસ્ત થવાને મામલતદારને તલાટી તરીકે રીપોર્ટ કરો.
- ૪ તમારા પાડોશીએ ધર કરવા માંડ્યું છે, તેમાં તમારી ગળ ગા જમીન દબાવી છે માટે મામલતદારને અરજ કરો કે આ કા મનો ફેંસલો થતાં સુધી આગળ ચાલતું કામ બંધ રહે.
- ૫ મ્યુનિસિપાલિટીના સેક્રેટરીને અરજ કરો કે ધર વેરામાં તમારા ઘરની આંકણી રૂ. ૮૦૦) ની કરવામાં આવી છે તેમાં બૂલ છે માટે જાતે આવીને તપાસી ફરીથી આંકણી કરે.
- ૬ સરવૈ નંબર ૩૦૬ ના ખેતરમાં બીલકુલ પાક થતો નથી માટે કલેક્ટરને અરજ કરો કે તે નંબર ઉપરથી તમે ખેડ હક ઉઠાવો છો માટે તમારા ખાતામાંથી તે નંબર કમી કરે.
- ૭ સરવૈ નંબર ૫૨૯ ની જમીન તમારે ખાતે ચાલે છે તેટલી નથી માટે હિસ્સા માપણી કરવાને તાલુકાના મામલતદારને અરજી આપો.
- ૮ લોકલખોડેના પ્રેસીડેન્ટને અરજ કરો કે તમારું ગામ નાનું હોવાથી ગામ તરફથી મદદ થઈ શકે એવું નથી. માટે તેમની તરફથી તમારા ગામનું તળાવ ખોદાવે. તેમાં જણાવવું કે લોકલ કંડોનો લાભ મોટા ગામવાળાને તો મળે છે.

જાહેર ખખર.

અમારી તરફથી ખહાર પડેલી ચોપડીઓ.

કીંમત

મુસલમાની વખતનો હિંદુસ્તાનનો ઇતિહાસ.

(આવૃત્તિ આઠમી.) ૦-૨-૦

હિંદુસ્તાનની જૂગોળ. (નવા ધોરણ પ્રમાણે) ૦-૧-૬

મુંગાઈ ઇલાકાની જૂગોળ. (નવા ધોરણ પ્રમાણે) ૦-૧-૦

કાગળ તથા દસ્તાવેજના નમુના, (નવા ધોરણ પ્રમાણે) ૦-૧-૬

મળવાનાં ઠેકાણાં.

અમદાવાદ-જુહાપુર મોતીલાલ મગનલાલ પાસેથી.

કમીશન દશ ઉપર રાખનારને સાડાચાર ટકા અને પચાસ ઉપર રાખનારને વીસ ટકા. ટપાલ ખર્ચ મુદ્દા. તોટપેડ કાગળ લેવામાં આવશે નહિં પોસ્ટની ટીકીટો અગર મનીઓર્ડરથી નાણાં મોકલવાં.

અમદાવાદ-રાજનીપોળ. } માણેકલાલ કેશવલાલ.

